

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2026 m. vasario 9 d.
(OR. en)

15259/25

Tarpinstitucinė byla:
2025/0283(NLE)

PROBA 49
AGRI 601
WTO 111
DEVGEN 208
FORETS 122

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: 2010 m. Tarptautinis kakavos susitarimas, kaip jis buvo iš dalies pakeistas
2022 m.

2010 m. Tarptautinis kakavos susitarimas

kaip jis buvo iš dalies pakeistas 2022 m.*

* Šis dalinis pakeitimas yra 2010 m. Tarptautinio kakavos susitarimo tekstas, kaip jis buvo iš dalies pakeistas Tarptautinės kakavos tarybos.

Įvadas	5
2010 m. Jungtinių Tautų kakavos konferencijos darbotvarkė	6
2010 m. Jungtinių Tautų kakavos konferencijoje priimta rezoliucija.....	7
Konferencijoje atstovaujama valstybių ir organizacijų sąrašas	8

2010 m. Tarptautinis kakavos susitarimas, kaip jis buvo iš dalies pakeistas 2022 m.

Preambulė.....	9
I skyrius. Tikslai.....	10
1 straipsnis. Tikslai	10
II skyrius. Terminų apibrėžtys	11
2 straipsnis. Terminų apibrėžtys	11
III skyrius. Tarptautinė kakavos organizacija (ICCO).....	13
3 straipsnis. Tarptautinės kakavos organizacijos būstinė ir struktūra.....	13
4 straipsnis. Narystė Organizacijoje.....	13
5 straipsnis. Privilegijos ir imunitetai	14

IV skyrius. Tarptautinė kakavos taryba	15
6 straipsnis. Tarptautinės kakavos tarybos sudėtis.....	15
7 straipsnis. Tarybos įgaliojimai ir funkcijos.....	15
8 straipsnis. Tarybos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas	15
9 straipsnis. Tarybos sesijos.....	16
10 straipsnis. Balsai.....	16
11 straipsnis. Tarybos balsavimo procedūra	17
12 straipsnis. Tarybos sprendimai.....	17
13 straipsnis. Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis	17
14 straipsnis. Stebėtojų kvietimas ir priėmimas.....	18
15 straipsnis. Kворumas	18
V skyrius. Organizacijos sekretoriatas	19
16 straipsnis. Organizacijos vykdomasis direktorius ir personalas.....	19
17 straipsnis. Darbo programa	19
18 straipsnis. Metinė ataskaita	20

VI skyrius. Administravimo ir finansų komitetas	21
19 straipsnis. Administravimo ir finansų komiteto įsteigimas.....	21
20 straipsnis. Administravimo ir finansų komiteto sudėtis.....	21
21 straipsnis. Administravimo ir finansų komiteto posėdžiai.....	21
VII skyrius. Finansai	22
22 straipsnis. Finansai	22
23 straipsnis. Narių finansiniai įsipareigojimai.....	22
24 straipsnis. Administracinio biudžeto tvirtinimas ir įnašų dydžio įvertinimas	22
25 straipsnis. Įnašų į administracinį biudžetą mokėjimas.....	23
26 straipsnis. Auditas ir finansinių ataskaitų skelbimas	23
VIII skyrius. Ekonomikos komitetas.....	24
27 straipsnis. Ekonomikos komiteto įsteigimas	24
28 straipsnis. Ekonomikos komiteto sudėtis.....	24
29 straipsnis. Ekonomikos komiteto posėdžiai	24
IX skyrius. Rinkos skaidrumas	26
30 straipsnis. Informavimas ir rinkos skaidrumas	26

31 straipsnis. Atsargos	26
32 straipsnis. Kakavos pakaitalai	26
33 straipsnis. Orientacinė kaina	27
34 straipsnis. Perskaičiavimo koeficientai	27
35 straipsnis. Moksliniai tyrimai ir plėtra	27
X skyrius. Rinkos plėtra	28
36 straipsnis. Rinkos analizė	28
37 straipsnis. Perdirbimas kilmės vietoje ir vartojimo skatinimas.....	28
38 straipsnis. Tyrimai, apklausa ir ataskaitos.....	28
XI skyrius. Išskirtinio skonio kakava.....	30
39 straipsnis. Išskirtinio skonio kakava	30
XII skyrius. Projektai	31
40 straipsnis. Projektai	31
41 straipsnis. Santykiai su daugiašalės ir dvišalės paramos teikėjais	31
XIII skyrius. Tvarus vystymasis	32
42 straipsnis. Tvarus kakavos ūkis.....	32

43 straipsnis. Ekonominis tvarumas.....	32
44 straipsnis. Socialinis tvarumas	32
45 straipsnis. Aplinkos tvarumas	33
XIV skyrius. Pasaulio kakavos ūkio konsultacinis komitetas.....	34
46 straipsnis. Pasaulio kakavos ūkio konsultacinio komiteto įsteigimas.....	34
47 straipsnis. Narystė Pasaulio kakavos ūkio konsultaciniame komitete ir jo posėdžiai	34
XV skyrius. Atleidimas nuo įpareigojimų ir išskirtinės bei taisomosios priemonės	36
48 straipsnis. Atleidimas nuo įpareigojimų išskirtinėmis aplinkybėmis.....	36
49 straipsnis. Išskirtinės ir taisomosios priemonės	36
XVI skyrius. Konsultacijos, ginčai ir skundai	37
50 straipsnis. Konsultacijos.....	37
51 straipsnis. Ginčai.....	37
52 straipsnis. Skundai ir Tarybos veiksmai	37
XVII skyrius. Baigiamosios nuostatos.....	39
53 straipsnis. Depozitaras	39
54 straipsnis. Pasirašymas.....	39

55 straipsnis. Ratifikavimas, priėmimas ir patvirtinimas.....	39
56 straipsnis. Prisijungimas.....	39
57 straipsnis. Pranešimas apie laikiną taikymą.....	39
58 straipsnis. Įsigaliojimas.....	40
59 straipsnis. Išlygos.....	40
60 straipsnis. Pasitraukimas.....	40
61 straipsnis. Pašalinimas.....	41
62 straipsnis. Pasitraukiančių arba pašalintų Narių sąskaitų sutvarkymas.....	41
63 straipsnis. Trukmė ir nutraukimas.....	41
64 straipsnis. Daliniai pakeitimai.....	41
XVIII skyrius. Papildomos ir pereinamojo laikotarpio nuostatos.....	43
65 straipsnis. Specialusis rezervo fondas.....	43
66 straipsnis. Kitos papildomos ir pereinamojo laikotarpio nuostatos.....	43

Priedai

A priedas. Kakavos eksportas, apskaičiuojamas 58 straipsnio (Įsigaliojimas) tikslais.....	44
B priedas. Kakavos importas, apskaičiuojamas 58 straipsnio (Įsigaliojimas) tikslais.....	46

C priedas. Šalys gamintojos, kurių visą eksportą ar jo dalį sudaro išskirtinio skonio kakava 49

D priedas. Narystė ir balsų pasiskirstymas nuo 2021 m. spalio 1 d.
64 straipsnio tikslu 50

Deklaracijos

Susitariančiųjų Šalių deklaracija dėl 16 straipsnio..... 51

Įvadas

2010 m. balandžio 19 d. ir 2010 m. birželio 21–25 d. Ženevoje, pastate „Palais des Nations“, įvyko 2010 m. Jungtinių Tautų kakavos konferencija. Dalyvauti Konferencijoje buvo pakviestos galiojančio Susitarimo šalys ir visos UNCTAD valstybės narės, taip pat specializuotosios Jungtinių Tautų agentūros.

Konferencijoje buvo pateiktas nagrinėti naujo Tarptautinio kakavos susitarimo teksto projektas, kuris buvo Tarptautinės kakavos tarybos sudarytos darbo grupės diskusijų rezultatas.

Konferenciją 2010 m. balandžio 19 d. pradėjo Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencijos (UNCTAD) Specialiojo prekių skyriaus atsakingasis pareigūnas Kwabena Baah-Duodu, Konferencijos pirmininku išrinktas Jo Ekselencija ambasadorius Guy-Alainas Emmanuelis Gauze'as (Dramblio Kaulo Krantas), o Konferencijos pirmininko pavaduotoju – Maxas Schnellmannas (Šveicarija). Joje taip pat patvirtinta darbotvarkė, pateikta dokumente TD/COCOA.10/1. Konferencijoje nuspręsta atidėti likusią posėdžio dalį iki 2010 m. birželio 21–25 d., nes Islandijoje išsiveržus ugnikalniui daugelis šalių, kuriose gaminama ir vartojama kakava, vyriausybių atstovų negalėjo dalyvauti dėl skrydžių į Ženevą atšaukimo. Visi kiti darbotvarkės punktai buvo svarstomi birželio mėn. pratęsus Konferenciją. Lianne Losier buvo Konferencijos sekretorė, o Carlosas Moreno – Konferencijos patarėjas teisės klausimais.

2010 m. birželio 21 d. plenariniame posėdyje UNCTAD generalinio sekretoriaus pavaduotojas Petko Draganovas ir ICCO vykdomasis sekretorius Janas Vingerhoetsas pasakė sveikinimo kalbas ir pateikė istorinę apžvalgą bei pasirengimo būsimam susitarimui dėl kakavos santrauką. Konferencijoje patvirtintos jos darbo tvarkos taisyklės (TD/COCOA.10/2) ir įsteigtas Derybų komitetas susitarimo straipsniams svarstyti uždarame posėdyje. Joje taip pat Hagenas Streichertas (Vokietija) išrinktas Derybų komiteto pirmininku, o Jo Ekscelencija Jeanas Kekedo (Papua Naujoji Gvinėja) – pirmininko pavaduotoju. Konferencijos darbas užbaigtas 2010 m. birželio 25 d., kai jos baigiamajame plenariniame posėdyje priimta viena rezoliucija (TD/COCOA.10/4) ir patvirtintas 2010 m. Tarptautinio kakavos susitarimo tekstas.

2010 m. gruodžio 14 d. Jungtinių Tautų generalinis sekretorius, atlikdamas depozitaro funkciją, paskelbė depozitaro pranešimą (C.N.810.2010.TREATIES-2), kuriame atkreipė visų šalių dėmesį į klaidą, padarytą Susitarimo autentiško teksto ir patvirtintų kopijų, išplatintų 2010 m. rugsėjo 30 d. depozitaro pranešimu C.N.497.2010.TREATIES-2, 62 straipsnio 3 dalyje: joje vietoj termino „penktieji kakavos metai“ turėjo būti „dešimtieji kakavos metai“. Laikantis nusistovėjusios depozitaro praktikos, buvo nustatytas 90 dienų laikotarpis, skaičiuojamas nuo pranešimo dienos, per kurį generaliniam sekretoriui turėjo būti pranešta apie bet kokią prieštaravimą. Prieštaravimų negavus, buvo atliktas siūlomas susitarimo teksto ištaisymas.

2010 m. Jungtinių Tautų kakavos konferencijos darbotvarkė

1. Konferencijos atidarymas.
2. Darbotvarkės priėmimas.
3. Darbo tvarkos taisyklių patvirtinimas.
4. Pareigūnų išrinkimas.
5. Atstovų kredencialai:
 - a) Kredencialų komiteto paskyrimas;
 - b) Kredencialų komiteto ataskaita.
6. Derybų komiteto ir, prireikus, kitų komitetų įsteigimas.
7. 2001 m. Tarptautinį kakavos susitarimą pakeisiančio susitarimo parengimas.
8. Galutinių rezoliucijų svarstymas ir priėmimas.
9. Kiti reikalai.

2010 m. Jungtinių Tautų kakavos konferencijoje priimta rezoliucija

Galutinė rezoliucija

Jungtinių Tautų kakavos konferencijoje, skirtoje deryboms dėl 2001 m. Tarptautinį kakavos susitarimą pakeisiančio susitarimo,

susirinkus 2010 m. balandžio 19 d. ir birželio 21–25 d. Ženevoje,

išreiškiant dėkingumą už UNCTAD generalinio sekretoriaus suteiktas patalpas ir paslaugas,

dėkojant Konferencijos pirmininkui, kitiems jos pareigūnams ir sekretoriui už jų indėlį,

parengus 2010 m. Tarptautinio kakavos susitarimo tekstą anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis,

1. prašoma Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus perduoti Susitarimo teksto kopijas išnagrinėti visoms į Konferenciją sukviestoms Vyriausybėms ir tarpvyriausybiniams organizacijoms;
2. prašoma Jungtinių Tautų generalinio sekretoriaus pasirūpinti, kad Susitarimas būtų pateiktas pasirašyti Jungtinių Tautų centrinėje būstinėje Niujorke per Susitarimo 53 straipsnyje nustatytą laikotarpį;
3. atkreipiamas dėmesys į procedūras, pagal kurias valstybės ir tarpvyriausybines organizacijas, nurodytas Susitarimo 4 straipsnyje, gali tapti 2010 m. Tarptautinio kakavos susitarimo šalimis, ir jos raginamos šiuo tikslu deponuoti atitinkamus dokumentus.

4-asis plenarinis posėdis

2010 m. birželio 25 d.

Konferencijoje atstovaujamų valstybių ir organizacijų sąrašas **

Valstybės narės

Alžyras	Liuksemburgas
Austrija	Malaizija
Bahreinas	Malis
Belgija	Meksika
Bolivijos Daugiatautė Valstybė	Marokas
Brazilija	3.Nepalas
Kamerūnas	Nyderlandai
Kinija	Nikaragva
Dramblio Kaulo Krantas	Nigerija
Kuba	Papua Naujoji Gvinėja
Kipras	Lenkija
Čekija	Portugalija
Dominikos Respublika	Rumunija
Ekvadoras	Rusijos Federacija
Prancūzija	Sent Lusija
Gabonas	Siera Leonė
Vokietija	Slovakija
Gana	Pietų Afrika
Graikija	Ispanija
Gvinėja	Švedija
Šventasis Sostas	Šveicarija
Vengrija	Tailandas
Indonezija	Togas
Irakas	Trinidadas ir Tobagas
Airija	Venesuelos Bolivarо Respublika
Italija	Zambija
Jamaika	

** Dalyvių sąrašą žr. dok. TD/COCOA.10/INF.1.

Stebėtojas

Palestina

Tarpyvyriausybinių organizacijų

Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių grupė (AKR grupė)

Afrikos Sąjunga

Kakavos gamintojų aljansas (CPA)

Europos Sąjunga

Tarptautinė kakavos organizacija (ICCO)

Tarptautinė džiuoto tyrimų grupė (IJSG)

Organisation Internationale de la francophonie (OIF)

Jungtinių Tautų specializuotosios agentūros ir susijusios organizacijos

Tarptautinis prekybos centras (ITC)

Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacija (FAO)

Jungtinių Tautų pramonės plėtros organizacija (UNIDO)

Nevyriausybines organizacijos

Ocaproce Internationale

Oxfam International

Preambulė

Susitarimo Šalys,

a) *pripažindamos* kakavos sektoriaus indėlį į tai, kad būtų sumažintas skurdas ir pasiekti tarptautiniu mastu sutarti vystymosi tikslai, įskaitant aktualius darnaus vystymosi tikslus (DVT);

b) *pripažindamos* kakavos ir prekybos kakava, kaip besivystančių šalių gyventojų pragyvenimą užtikrinančių pajamų šaltinio, svarbą šių šalių ekonomikai, taip pat pripažindamos labai svarbų prekybos kakava indėlį į jų eksporto pajamas ir rengiant socialinio bei ekonominio vystymosi programas;

c) *pripažindamos* kakavos sektoriaus svarbą milijonų žmonių pragyvenimui, ypač besivystančiose šalyse, kuriose kakavos auginimas yra smulkiesiems ūkininkams svarbus tiesioginis žaliųjų darbo vietų ir pragyvenimą užtikrinančių pajamų šaltinis;

d) *pripažindamos*, kad glaudus tarptautinis bendradarbiavimas su kakava susijusiais klausimais ir nuolatinis visų kakavos vertės grandinės suinteresuotųjų subjektų dialogas gali prisidėti prie tvaraus pasaulinio kakavos ūkio vystymosi;

e) *pripažindamos* eksportuojančiųjų ir importuojančiųjų Narių strateginės partnerystės svarbą siekiant užtikrinti, kad būtų sukurtas tvarus kakavos ūkis;

f) *pripažindamos*, kad tarptautinės kakavos rinkos skaidrumą reikia užtikrinti tiek gamintojų, tiek vartotojų labui;

g) *pripažindamos* ankstesnių 1972, 1975, 1980, 1986, 1993 ir 2001 m. tarptautinių kakavos susitarimų indėlį į pasaulinio kakavos ūkio vystymąsi,

susitaria:

2010 m. Tarptautinis kakavos susitarimas, kaip jis buvo iš dalies pakeistas 2022 m.

I skyrius

Tikslai

1 straipsnis

Tikslai

Siekiant stiprinti pasaulinį kakavos sektorių, remti jo tvarų vystymąsi ir didinti naudą visiems suinteresuotiesiems subjektams, septintojo tarptautinio kakavos susitarimo tikslai yra:

- a) skatinti tarptautinį bendradarbiavimą pasauliniame kakavos ūkyje;
- b) sudaryti tinkamą pagrindą diskusijoms visais su kakava susijusiais klausimais tarp vyriausybių ir su privačiuoju sektoriumi;
- c) padėti stiprinti Šalių Narių nacionalinį kakavos ūkį, rengiant, vystant ir vertinant tinkamus projektus, teiktinus atitinkamoms institucijoms finansuoti ir įgyvendinti, ir ieškant lėšų Narėms bei pasauliniam kakavos ūkiui naudingiems projektams finansuoti;
- d) užtikrinti sąžiningas kainas, kad ir gamintojai, ir vartotojai kakavos vertės grandinėje gautų teisingą ekonominę grąžą, ir prisidėti prie darnaus pasaulinio kakavos ūkio vystymosi visų Narių labui;

e) pasiekti, kad kakavos gamintojai gautų pragyvenimą užtikrinančias pajamas;

f) skatinti ekonominiu, socialiniu ir aplinkos atžvilgiais tvarų kakavos ūkį;

g) propaguoti mokslinius tyrimus ir jų rezultatų panaudojimą, skatinant vykdyti mokymo ir informavimo programas, pagal kurias Narėms būtų perduodamos kakavos ūkiui tinkamos technologijos;

h) skatinti pasaulinio kakavos ūkio, visų pirma prekybos kakava, skaidrumą, renkant, analizuojant bei skleidžiant aktualius statistinius duomenis ir atliekant tinkamus tyrimus, taip pat skatinti panaikinti prekybos kliūtis, nedarant poveikio nacionalinėms taisyklėms dėl sanitarijos ir fitosanitarijos standartų;

i) siekiant didinti kakavos paklausą, skatinti vartoti šokoladą bei kakavos produktus ir tai remti, *inter alia*, skleidžiant informaciją apie teigiamas kakavos savybes, įskaitant naudą sveikatai, šiuo tikslu glaudžiai bendradarbiaujant su privačiuoju sektoriumi;

j) raginti Nares, kad jose būtų skatinama užtikrinti kakavos kokybę ir saugą, be kita ko, daug dėmesio skiriant konkrečioms skonio savybėms ir pupelių nepažeistumui, ir būtų parengtos tinkamos maisto saugos procedūros kakavos sektoriuje;

k) skatinti Nares rengti ir įgyvendinti strategijas, pagal kurias būtų stiprinamas vietos bendruomenių ir smulkiųjų ūkininkų pajėgumas gauti pragyvenimą užtikrinančių pajamų, kad būtų pasiekta derama jų šeimų gyvenimo kokybė ir taip būtų padedama mažinti skurdą;

l) pasiekti, kad būtų prieinamesnė informacija apie finansines priemones ir paslaugas, kurios galėtų būti naudingos kakavos gamintojams, įskaitant galimybes gauti kreditą ir rizikos valdymo strategijas;

m) skatinti kurti pridėtinę vertę perdirbant kakavos pupelės kilmės šalyse ir skatinti kakavos naudojimą maisto, kosmetikos ir farmacijos pramonėje;

n) skatinti Nares panaikinti kliūtis naujiems investuotojams kakavos ūkyje;

o) skatinti prekybą antriniais kakavos produktais.

II skyrius

Terminų apibrėžtys

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame Susitarime:

1. *kakava* – kakavos pupelės ir kakavos produktai, nebent būtų konkrečiau nurodyta „kakavos pupelės“;

2. *išskirtinio skonio kakava* – kakava, kuriai būdingas sudėtingas juslinis profilis, kurį sudaro gerai subalansuotos pagrindinės savybės su aromato ir skonio natomis; papildomos savybės gali būti aiškiai suvokiamos ir nurodomos apibūdinant kakavos aromatą ir skonį; tai lemia sąveika tarp a) tam tikros genetinės sudėties, b) palankių auginimo sąlygų tam tikroje aplinkoje ar žemėje, c) konkrečių sodinių tvarkymo metodų, d) konkrečios praktikos imant derlių ir po derliaus nuėmimo ir e) stabilios cheminės ir fizinės sudėties ir kakavos pupelių nepažeistumo;

3. *kakavos produktai* – tik iš kakavos pupelių pagaminti produktai, kaip antai kakavos masė, kakavos sviestas, nesaldinti kakavos milteliai, kakavos išspaudos ir kakavos branduoliai, apibrėžti Maisto kodekse (*Codex Alimentarius*);

4. *šokoladas bei šokolado produktai* – iš kakavos pupelių pagaminti produktai, atitinkantys Maisto kodekso (*Codex Alimentarius*) standartą dėl šokolado bei šokolado produktų;

5. *kakavos pupelių atsargos* – visos sausosios kakavos pupelės, kurios, kaip galima nustatyti, yra turimos paskutinę kakavos metų dieną (rugsėjo 30 d.), nesvarbu, kokia jų buvimo vieta, nuosavybė ar numatoma paskirtis;

6. *kakavos metai* – 12 mėnesių laikotarpis nuo spalio 1 d. iki rugsėjo 30 d. imtinai;

7. *Organizacija* – 3 straipsnyje nurodyta Tarptautinė kakavos organizacija;

8. *Taryba* – 6 straipsnyje nurodyta Tarptautinė kakavos taryba;

9. *Susitariančioji Šalis* – Vyriausybė, Europos Sąjunga ar tarpvyriausybinė organizacija, kaip numatyta 4 straipsnyje, kuri yra sutikusi būti laikinai arba galutinai saistoma šio Susitarimo;

10. *Narė* – 9 punkte apibrėžta Susitariančioji Šalis;

11. *importuojančioji šalis* arba *importuojančioji Narė* – atitinkamai šalis arba Narė, kurios kakavos importas, išreikštas kakavos pupelių ekvivalentu, viršija jos eksportą;

12. *eksportuojančioji šalis* arba *eksportuojančioji Narė* – atitinkamai šalis arba Narė, kurios kakavos eksportas, išreikštas kakavos pupelių ekvivalentu, viršija jos importą. Vis dėlto kakavą gaminanti šalis, kurios kakavos importas, išreikštas kakavos pupelių ekvivalentu, viršija eksportą, tačiau kurios kakavos pupelių produkcija viršija jos importą arba kurios produkcija viršija joje akivaizdžiai suvartojamą kakavos kiekį*, gali, jei pageidauja, būti eksportuojančioji Narė;

13. *kakavos eksportas* – kakavos išvežimas iš kurios nors šalies muitų teritorijos, *kakavos importas* – kakavos įvežimas į kurios nors šalies muitų teritoriją, o tuo atveju, kai Narė apima daugiau kaip vieną muitų teritoriją, pagal šias terminų apibrėžtis muitų teritorija laikomos visos tos Narės muitų teritorijos kartu;

14. *muitų teritorija* – teritorija, kurioje visapusiškai galioja valstybės muitų teisės aktai;

* Apskaičiuojama prie smulkintų kakavos pupelių kiekio pridedant grynąjį importuojamą kakavos produktų ir šokolado bei šokolado produktų kiekį, išreikštą kakavos pupelių ekvivalentu.

15. *tvarus kakavos ūkis* – integruota vertės grandinė, kurioje visi suinteresuotieji subjektai, įskaitant smulkiuosius gamintojus, bendradarbiauja formuojant ir remiant tinkamą politiką, kad būtų pasiekti gamybos, perdirbimo ir vartojimo lygiai, kurie būtų ekonomiškai perspektyvūs, mitybos atžvilgiu sveiki, agrarinės ekologijos atžvilgiu tinkami, socialiai atsakingi dabartinių ir būsimų kartų labai ir visų pirma naudingi smulkiesiems gamintojams;

16. *etiška kakava* – kakava, pagaminama vykdant atsakingą veiklą, nedarant žalingo poveikio aplinkai, biologinei įvairovei, bendruomenėms ir jų kultūroms;

17. *privatusis sektorius* – visi subjektai, kurie savo pagrindinę veiklą vykdo kakavos sektoriuje, įskaitant ūkininkus, prekyautojus, perdirbėjus, gamintojus ir mokslo tiriamąsias įstaigas. Pagal šį Susitarimą prie privačiojo sektoriaus taip pat priskiriamos viešojo sektoriaus įmonės, agentūros ir institucijos, tam tikrose šalyse atliekančios funkcijas, kurias kitose šalyse atlieka privatūs subjektai;

18. *orientacinė kaina* – šio Susitarimo tikslais naudojamas ir pagal jo 33 straipsnio nuostatas apskaičiuojamas reprezentatyvus tarptautinės kakavos kainos rodiklis;

19. *tona* – 1 000 kilogramų arba 2 204,6 svaro masė (svaras – 453,597 gramo);

20. *paprastoji paskirstytų balsų dauguma* – eksportuojančiųjų Narių balsų ir importuojančiųjų Narių balsų, skaičiuojamų atskirai, dauguma;

21. *specialusis balsavimas* – dviejų trečdalių eksportuojančiųjų Narių balsų ir dviejų trečdalių importuojančiųjų Narių balsų, skaičiuojamų atskirai, skyrimas, su sąlyga, kad dalyvautų bent penkios eksportuojančiosios Narės ir importuojančiųjų Narių dauguma;

22. *įsigaliojimas* – data, kurią šis Susitarimas laikinai arba galutinai įsigalioja, nebent būtų nurodyta kitaip;

23. *pragyvenimą užtikrinančios pajamos* – grynosios namų ūkio gaunamos pajamos, pakankamos visų to namų ūkio narių deramam gyvenimo lygiui pagal nacionalinius standartus užtikrinti.

III skyrius

Tarptautinė kakavos organizacija (ICCO)

3 straipsnis

Tarptautinės kakavos organizacijos būstinė ir struktūra

1. 1972 m. Tarptautiniu kakavos susitarimu įsteigta Tarptautinė kakavos organizacija tęsia veiklą ir toliau administruoja šio Susitarimo nuostatų vykdymą bei prižiūri jo veikimą.
2. Organizacijos būstinė visuomet yra kurios nors iš Narių teritorijoje.
3. Organizacijos būstinė yra Abidžane (Dramblio Kaulo Krantas), nebent Taryba nuspręstų kitaip.

4. Organizacija veikia per:

a) Tarptautinę kakavos tarybą – aukščiausiąjį Organizacijos valdžios organą;

b) Tarybos padalinius: Administravimo ir finansų komitetą, Ekonomikos komitetą, Pasaulio kakavos ūkio konsultacinį komitetą bei bet kokius kitus Tarybos įsteigtus komitetus ir

c) sekretoriata, kuris yra Organizacijos būstinėje;

d) regioninius biurus, kuriuos galėtų įsteigti Taryba.

4 straipsnis

Narystė Organizacijoje

1. Kiekviena Susitariančioji Šalis yra Organizacijos Narė.

2. Skiriamos dvi Organizacijos Narių kategorijos:

a) eksportuojančiosios Narės ir

b) importuojančiosios Narės.

3. Narė gali keisti savo kategoriją tokiomis sąlygomis, kokias gali nustatyti Taryba.

4. Dvi ar daugiau Susitariančiųjų Šalių gali, pateikdamos Tarybai ir depozitarui atitinkamą pranešimą, įsigaliosiantį atitinkamų Susitariančiųjų Šalių nurodytą datą ir tokiomis sąlygomis, kurioms pritaro Taryba, pareikšti, kad dalyvauja Organizacijoje kaip Narių grupė.

5. Kai šiame Susitarime minima „Vyriausybė“ ar „Vyriausybės“, laikoma, kad tai apima ir Europos Sąjungą ir bet kokias tarpvyriausybines organizacijas, kurioms tenka panaši atsakomybė, susijusi su derybomis dėl tarptautinių susitarimų, visų pirma susitarimų dėl prekių, ir jų sudarymu bei įgyvendinimu. Todėl visada, kai šiame Susitarime minimas jo pasirašymas, ratifikavimas, priėmimas, patvirtinimas ar pranešimas apie laikiną jo taikymą arba prisijungimą prie jo, laikoma, kad tokių tarpvyriausybinių organizacijų atžvilgiu tai apima ir atvejus, kai Susitarimą pasirašo, ratifikuoja, priima ar patvirtina ar apie jo laikiną taikymą arba prisijungimą prie jo praneša tokios tarpvyriausybines organizacijos.

6. Tokios tarpvyriausybines organizacijos, kai balsuojama jų kompetencijai priklausančiais klausimais, balsuoja turėdamos tiek balsų, kiek pagal 10 straipsnį tenka jų valstybėms narėms. Tokiais atvejais šių tarpvyriausybinių organizacijų valstybės narės negali naudotis savo individualiomis balsavimo teisėmis.

5 straipsnis

Privilegijos ir imunitetai

1. Organizacija turi juridinio asmens statusą. Visų pirma ji turi galią sudaryti sutartis, įgyti kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą ir juo disponuoti ir pradėti teismo procesus.

2. Organizacijos, jos vykdomojo direktoriaus, jos personalo, ekspertų ir Narių atstovų statusas, privilegijos ir imunitetai, kai jie savo funkcijų atlikimo tikslais yra priimančiosios šalies teritorijoje, yra reglamentuojami priimančiosios šalies ir Tarptautinės kakavos organizacijos sudaryto susitarimo dėl būstinės.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytas susitarimas dėl būstinės nepriklauso nuo šio Susitarimo. Tačiau jis nutraukiamas:

- a) pagal minėto susitarimo dėl būstinės nuostatas;
- b) Organizacijos būstinę iškelus iš priimančiosios Vyriausybės valdomos teritorijos arba
- c) Organizacijai nustojus egzistuoti.

4. Organizacija su viena ar daugiau kitų Narių gali sudaryti susitarimus, patvirtinamus Tarybos, dėl tokių imunitetų ir privilegijų, kurių gali reikėti, kad šis Susitarimas tinkamai veiktų.

IV skyrius

Tarptautinė kakavos taryba

6 straipsnis

Tarptautinės kakavos tarybos sudėtis

1. Tarptautinę kakavos tarybą sudaro visos Organizacijos Narės.
2. Tarybos posėdžiuose Narėms atstovauja tinkamai įgalioti atstovai.

7 straipsnis

Tarybos įgaliojimai ir funkcijos

1. Taryba vykdo visus konkrečioms šio Susitarimo nuostatomis įgyvendinti būtinus įgaliojimus ir funkcijas arba užtikrina, kad tokios funkcijos būtų atliekamos.
2. Taryba neturi galios priimti jokių įsipareigojimų už šio Susitarimo taikymo srities ribų ir negali būti laikoma Narių įgaliota tai daryti; visų pirma ji neturi galios skolintis pinigų. Naudodamasi savo galia sudaryti sutartis Taryba į savo sutartis įtraukia šios nuostatos ir 23 straipsnio sąlygas taip, kad apie jas žinotų kitos šalys, sudarančios sutartis su Taryba, tačiau tokių sąlygų neįtraukimas į sutartį nepadaro jos negaliojančia ar *ultra vires*.
3. Taryba priima tokias taisykles ir nuostatus, kokie yra reikalingi šio Susitarimo nuostatomis įgyvendinti ir su juo dera, įskaitant savo ir savo komitetų darbo tvarkos taisykles ir Organizacijos finansinius bei personalo nuostatus. Savo darbo tvarkos taisyklėse Taryba gali numatyti tvarką, pagal kurią galėtų būti posėdžio spręsti konkrečius klausimus.
4. Taryba saugo tokius duomenų įrašus, kokių reikia jos funkcijoms pagal šį Susitarimą atlikti, ir kitus įrašus, kuriuos saugoti mano esant tikslinga.

5. Taryba, kai tikslinga, gali sudaryti darbo grupę (-es), padėsiančią (-ias) atlikti jos užduotį.

8 straipsnis

Tarybos pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas

1. Taryba kiekvieniems kakavos metams išrenka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją, kurie Organizacijai dirba neatlygintinai.

2. Kai pirmininkas renkamas iš eksportuojančiųjų Narių atstovų, pirmininko pavaduotojas renkamas iš importuojančiųjų Narių atstovų, ir atvirkščiai. Šie pareigūnai kiekvienais kakavos metais pakaitomis renkami iš abiejų kategorijų Narių.

3. Jei vienu metu laikinai nedalyvauja nei pirmininkas, nei pirmininko pavaduotojas arba jei nuolat nedalyvauja vienas ar abu iš jų, Taryba prireikus gali išrinkti atitinkamai iš eksportuojančiųjų Narių atstovų ar iš importuojančiųjų Narių atstovų naujus pareigūnus šioms pareigoms laikinai arba nuolat eiti.

4. Nei pirmininkas, nei joks kitas Tarybos posėdžiams pirmininkaujantis pareigūnas nebalsuoja. Jo delegacijos nariai gali naudotis Narės, kuriai jis atstovauja, balsavimo teisėmis.

9 straipsnis

Tarybos sesijos

1. Paprastai kiekvieną kakavos metų pusmetį Taryba surengia vieną eilinę sesiją.

2. Specialiąją sesiją Taryba sušaukia tada, kai taip nusprendžia arba kai jos to prašo:

- a) bet kurios penkios Narės;
- b) bent dvi Narės, turinčios bent po 200 balsų;
- c) vykdomasis direktorius 22 ir 60 straipsniuose numatytais tikslais.

3. Apie sesijas pranešama likus ne mažiau kaip 30 kalendorinių dienų iki jų, išskyrus skubos atvejus, kai apie sesiją pranešama prieš ne mažiau kaip 15 dienų.

4. Sesijos rengiamos Organizacijos būstinėje, nebent Taryba nuspręstų kitaip. Jei kurios nors Narės kvietimu Taryba nusprendžia posėdžiauti ne būstinėje, o kitur, ta Narė apmoka susijusias išlaidas, kurios yra papildomos, palyginti su įprastai sekretoriato patiriamomis išlaidomis.

5. Taryba gali posėdžiauti per virtualias ar mišrios formos sesijas, kai ji taip nusprendžia arba kai to prašo bent dvi Narės, turinčios ne mažiau kaip po 200 balsų.

10 straipsnis

Balsai

1. Eksportuojančiosios Narės kartu turi 1 000 balsų ir importuojančiosios Narės kartu turi 1 000 balsų, paskirstytų kiekvienoje Narių kategorijoje, t. y. atitinkamai tarp eksportuojančiųjų ir importuojančiųjų Narių, kaip nustatyta tolesnėse šio straipsnio dalyse.

2. Kiekvienais kakavos metais eksportuojančiųjų Narių balsai paskirstomi taip: kiekviena eksportuojančioji Narė turi penkis pagrindinius balsus. Likę balsai tarp visų eksportuojančiųjų Narių paskirstomi proporcingai vidutinei jų atitinkamo kakavos eksporto apimčiai per trejus praėjusius kakavos metus, kurių duomenis Organizacija yra paskelbusi naujausiame *Ketvirtinio kakavos statistikos biuletenio* numeryje. Šiuo tikslu eksportas apskaičiuojamas prie kakavos pupelių grynojo eksporto pridedant kakavos produktų grynąjį eksportą, išreikštą kakavos pupelių ekvivalentu, taikant 34 straipsnyje nustatytus perskaičiavimo koeficientus.

3. Kiekvienais kakavos metais importuojančiųjų Narių balsai paskirstomi visoms importuojančiosioms Narėms proporcingai vidutinei jų atitinkamo kakavos importo apimčiai per trejus praėjusius kakavos metus, kurių duomenis Organizacija yra paskelbusi naujausiame *Ketvirtinio kakavos statistikos biuletenio* numeryje. Šiuo tikslu importas apskaičiuojamas prie kakavos pupelių grynojo importo pridedant kakavos produktų bendrąjį importą, išreikštą kakavos pupelių ekvivalentu, taikant 34 straipsnyje nustatytus perskaičiavimo koeficientus. Jokia Šalis Narė negali turėti po mažiau nei penkis balsus. Todėl Šalių Narių, kurių turimų balsų skaičius viršija minimalų skaičių, balsavimo teisės perskirstomos Narėms, kurių turimų balsų skaičius nesiekia minimumo.

4. Jei dėl kokios nors priežasties kiltų sunkumų nustatyti ar atnaujinti statistinį pagrindą, naudojamą balsams skaičiuoti pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas, Taryba galėtų nuspręsti pasirinkti kitokį balsų skaičiavimo statistinį pagrindą.

5. Jokia Narė, išskyrus nurodytąsias 4 straipsnio 4 ir 5 dalyse, negali turėti daugiau nei 400 balsų. Bet kokie šį skaičių viršijantys balsai, nustatyti skaičiavimais pagal šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalis, perskirstomi kitoms Narėms pagal tų dalių nuostatas.

6. Kai keičiasi narystė Organizacijoje arba kai kurios nors Narės balsavimo teisės sustabdomos ar atkuriamos pagal kurią nors šio Susitarimo nuostatą, Taryba nustato balsų perskirstymą pagal šį straipsnį. Taryba nustato balsų perskirstymą pagal šį straipsnį. Europos Sąjunga arba bet kuri iš 4 straipsnyje apibrėžtų tarpvyriausybinių organizacijų balsuoja kaip viena Narė pagal šio straipsnio 2 arba 3 dalyje nustatytą tvarką.

7. Vienas balsas į dalis nedalijamas.

11 straipsnis

Tarybos balsavimo procedūra

1. Kiekviena Narė turi teisę balsuoti panaudodama tiek balsų, kiek turi, ir jokia Narė neturi teisės dalyti savo balsų. Vis dėlto Narė gali kitaip nei šiuos balsus panaudoti bet kokius balsus, kuriuos ji yra įgaliota naudoti pagal šio straipsnio 2 dalį.

2. Raštišku pranešimu Tarybos pirmininkui bet kuri eksportuojančioji Narė gali įgalioti bet kurią kitą eksportuojančiąją Narę ir bet kuri importuojančioji Narė gali įgalioti bet kurią kitą importuojančiąją Narę atstovauti jos interesams ir už ją balsuoti bet kuriame Tarybos posėdyje. Šiuo atveju 10 straipsnio 5 dalyje nustatytas apribojimas netaikomas.

3. Narė, kuri yra kitos Narės įgaliota balsuoti panaudojant įgaliojančiosios Narės turimus balsus pagal 10 straipsnį, tokius balsus panaudoja pagal įgaliojančiosios Narės nurodymus.

12 straipsnis

Tarybos sprendimai

1. Visus sprendimus ir visas rekomendacijas Taryba stengiasi priimti bendru sutarimu. Jei bendro sutarimo pasiekti neįmanoma, Taryba priima sprendimus ir rekomendacijas specialiuoju balsavimu, laikydamasi tokios tvarkos:

a) jei specialiajam balsavimui reikalingos balsų daugumos nepasiekama dėl daugiau kaip trijų eksportuojančiųjų ar daugiau kaip trijų importuojančiųjų Narių balsavimo prieš, pasiūlymas laikomas atmestu;

b) jei specialiajam balsavimui reikalingos balsų daugumos nepasiekama dėl trijų ar mažiau eksportuojančiųjų arba trijų ar mažiau importuojančiųjų Narių balsavimo prieš, pasiūlymas per 48 valandas vėl pateikiamas balsuoti, ir

c) jei specialiajam balsavimui reikalingos balsų daugumos dar kartą nepasiekama, pasiūlymas laikomas atmestu.

2. Į Tarybos sprendimams ar rekomendacijoms priimti būtinų balsų skaičių neįskaičiuojami susilaikiusiųjų Narių balsai.

3. Narės įsipareigoja pripažinti visus Tarybos pagal šio Susitarimo nuostatas priimtus sprendimus privalomais.

13 straipsnis

Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis

1. Taryba imasi bet kokių tinkamų priemonių, kad būtų konsultuojamasi arba bendradarbiaujama su Jungtinėmis Tautomis bei jų organais, visų pirma su Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencija, taip pat su Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio organizacija ir kitomis specializuotosiomis Jungtinių Tautų agentūromis, Pasaulio prekybos organizacija ir tarpvyriausybėmis organizacijomis, kai tai gali būti tikslinga.
2. Atsižvelgdama į ypatingą Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencijos vaidmenį tarptautinėje prekyboje prekėmis, Taryba nuolat tinkamai informuoja šią organizaciją apie savo veiklą ir darbo programas.
3. Taryba arba sekretoriatas taip pat gali imtis bet kokių tinkamų priemonių, kad būtų palaikomi veiksmingi ryšiai su nacionalinėmis ūkininkų organizacijomis per nacionalines sektorines valdymo struktūras, taip pat su prekiautojais ir gamintojais.
4. Taryba siekia įtraukti tarptautines finansų institucijas ir kitas pasauliniu kakavos ūkiu suinteresuotas šalis į savo darbą formuojant kakavos gamybos ir vartojimo politiką.
5. Taryba gali siekti bendradarbiauti su kitais kakavos srityje kompetentingais ekspertais.

6. Kai tikslinga, vykdomasis direktorius gali, gavęs išankstinį Tarybos pritarimą, Organizacijos vardu sudaryti susitarimo memorandumą bendradarbiavimo su kitomis organizacijomis klausimais.

14 straipsnis

Stebėtojų kvietimas ir priėmimas

1. Taryba gali kviešti bet kurią nare nesančią valstybę dalyvauti bet kuriuose jos posėdžiuose stebėtojos teisėmis.
2. Taryba taip pat gali kviešti bet kurią iš 13 straipsnyje nurodytų organizacijų dalyvauti bet kuriuose jos posėdžiuose stebėtojos teisėmis.
3. Taryba taip pat gali kviešti nevyriausybinės organizacijas, turinčias aktualių žinių kakavos sektoriaus klausimais, dalyvauti kaip stebėtojoms.
4. Taryba sprendžia dėl stebėtojų, įskaitant, *ad hoc* pagrindu, nevyriausybinės organizacijas, turinčias aktualių žinių kakavos sektoriaus klausimais, dalyvavimo kiekvienoje iš jos sesijų, laikantis Organizacijos administracinėse taisyklėse nustatytų sąlygų.

15 straipsnis

Kvorumas

1. Bet kurios Tarybos sesijos atidaromajam posėdžiui reikalingas kvorumas pasiekiamas, kai dalyvauja bent penkios eksportuojančiosios Narės ir importuojančiųjų Narių dauguma, jei kiekvienos kategorijos Narės kartu turi bent du trečdalius visų tos kategorijos Narių balsų.

2. Jei nustatyta bet kurios sesijos atidaromojo posėdžio dieną šio straipsnio 1 dalyje numatyto kvorumo nepasiekama, antrąją dieną ir per visą likusią sesiją atidaromojo posėdžio kvorumas laikomas pasiektu, kai dalyvauja eksportuojančiosios ir importuojančiosios Narės, turinčios paprastą balsų daugumą kiekvienoje kategorijoje.

3. Po bet kurios sesijos atidaromojo posėdžio vykstantiems posėdžiams reikalingas kvorumas pagal šio straipsnio 1 dalį yra toks, koks nustatytas šio straipsnio 2 dalyje.

4. Atstovavimas pagal 11 straipsnio 2 dalį laikomas dalyvavimu.

V skyrius

Organizacijos sekretoriatas

16 straipsnis

Organizacijos vykdomasis direktorius ir personalas

1. Sekretoriatą sudaro vykdomasis direktorius ir personalas.
2. Taryba skiria vykdomąjį direktorių penkerių metų laikotarpiui, kuris gali būti tik vieną kartą pratęstas dar penkerių metų kadencijai.
3. Vykdomasis direktorius yra vyriausiasis Organizacijos administracinis pareigūnas ir yra atskaitingas Tarybai už šio Susitarimo administravimą ir veikimą pagal Tarybos sprendimus. Jei vykdomojo direktoriaus vieta lieka laisva arba jis nedalyvauja ilgesnį kaip šešių mėnesių laikotarpį, Taryba paskiria laikinąjį Organizacijos vykdomąjį direktorių.

4. Vykdomajam direktoriui atsiskaito Organizacijos personalas.
5. Vykdomasis direktorius skiria personalą pagal taisykles, kurias nustato Taryba. Priimdama tokias taisykles Taryba atsižvelgia į panašių tarpvyriausybinių organizacijų pareigūnams taikomas taisykles. Personalo nariai, kiek įmanoma, skiriami iš eksportuojančiųjų ir importuojančiųjų Narių.
6. Nei vykdomasis direktorius, nei personalas negali turėti su kakavos pramone, prekyba kakava, kakavos transportavimu ar kakavos reklama susijusių finansinių interesų.
7. Eidami savo pareigas vykdomasis direktorius ir personalas nesiekia gauti ir negauna nurodymų iš jokių Narių ir jokių kitų Organizacijai nepriklausančių valdžios organų. Jie susilaiko nuo bet kokių veiksmų, kurie galėtų daryti poveikį jų, kaip tarptautinių pareigūnų, atskaitingų tik Organizacijai, statusui. Kiekviena Narė įsipareigoja gerbti išimtinai tarptautinį vykdomojo direktoriaus ir personalo įsipareigojimų pobūdį ir nesiekia daryti jiems įtakos, kai jie eina savo pareigas.
8. Organizacijos vykdomasis direktorius ir personalas negali atskleisti su šio Susitarimo veikimu ar administravimu susijusios informacijos, nebent Taryba juos įgaliotų tai daryti arba tai būtų reikalinga tinkamai einant jų pareigas pagal šį Susitarimą.

17 straipsnis

Darbo programa

1. Pirmojoje Tarybos sesijoje po šio Susitarimo įsigaliojimo vykdomasis direktorius pateikia Tarybai peržiūrėti ir patvirtinti penkerių metų strateginį planą. Likus vieniems metams iki penkerių metų strateginio plano galiojimo pabaigos, vykdomasis direktorius pateikia Tarybai naują penkerių metų strateginio plano projektą.

2. Per paskutinę kiekvienų kakovos metų sesiją Taryba pagal Ekonomikos komiteto rekomendaciją priima vykdomojo direktoriaus ateinantiems metams parengtą Organizacijos darbo programą. Darbo programa apima Organizacijos numatomus vykdyti projektus, iniciatyvas ir veiklą. Darbo programą įgyvendina vykdomasis direktorius.

3. Ekonomikos komitetas savo paskutiniame kiekvienų kakovos metų posėdyje įvertina einamųjų metų darbo programos įgyvendinimą remdamasis vykdomojo direktoriaus ataskaita. Savo išvadas Ekonomikos komitetas pateikia Tarybai.

18 straipsnis

Metinė ataskaita

Taryba skelbia metinę ataskaitą.

VI skyrius

Administravimo ir finansų komitetas

19 straipsnis

Administravimo ir finansų komiteto įsteigimas

1. Įsteigiamas Administravimo ir finansų komitetas. Komitetas:
 - a) remdamasis vykdomojo direktoriaus pateiktu biudžeto pasiūlymu, prižiūri administracinio biudžeto projekto, skirto pateikti Tarybai, rengimą;
 - b) atlieka kitas Tarybos jam pavedamas administracines ir finansines užduotis, apimančias įplaukų ir išlaidų stebėseną ir su Organizacijos administravimu susijusius reikalus.
2. Administravimo ir finansų komitetas teikia Tarybai rekomendacijas minėtais klausimais.
3. Taryba nustato Administravimo ir finansų komiteto darbo tvarkos taisykles.

20 straipsnis

Administravimo ir finansų komiteto sudėtis

1. Administravimo ir finansų komitetą sudaro šešios eksportuojančiosios Narės ir šešios importuojančiosios Narės.

2. Kiekviena Administravimo ir finansų komiteto Narė į jį skiria po vieną atstovą ir, jei pageidauja, po vieną ar daugiau pavaduotojų. Kiekvienos kategorijos Nares išrenka Taryba. Narystė trunka dvejų metų laikotarpį ir gali būti pratęsiama.

3. Taryba iš Administravimo ir finansų komiteto atstovų dvejų metų laikotarpiui išrenka pirmininką ir pirmininko pavaduotoją. Į pirmininko ir pirmininko pavaduotojo pareigas pakaitomis skiriami eksportuojančiųjų ir importuojančiųjų Narių atstovai. Pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas dirba neatlygintinai.

21 straipsnis

Administravimo ir finansų komiteto posėdžiai

1. Administravimo ir finansų komiteto posėdžiuose visos kitos Organizacijos Narės gali dalyvauti kaip stebėtojos.

2. Administravimo ir finansų komiteto posėdžiai paprastai vyksta Organizacijos būstinėje, nebent jis nuspręstų kitaip. Jei kurios nors Narės kvietimu Administravimo ir finansų komitetas posėdžiauja ne Organizacijos būstinėje, o kitur, ta Narė apmoka susijusias papildomas išlaidas, kaip nustatyta administracinėse Organizacijos taisyklėse.

3. Administravimo ir finansų komitetas paprastai posėdžiauja du kartus per metus ir už savo darbą atsiskaito Tarybai.

4. Administravimo ir finansų komitetas gali posėdžiauti per virtualias ar mišrios formos sesijas, kai jis taip nusprendžia arba kai to prašo bent dvi Narės, turinčios ne mažiau kaip po 200 balsų.

VII skyrius

Finansai

22 straipsnis

Finansai

1. Šiam Susitarimui administruoti atidaroma administracinė sąskaita. Šiam Susitarimui administruoti reikalingos išlaidos priskiriamos administracinei sąskaitai ir apmokamos iš Narių metinių įnašų, apskaičiuotų įvertinus pagal 24 straipsnį. Tačiau jei kuri nors Narė prašo ypatingų paslaugų, Taryba gali nuspręsti tokį prašymą patenkinti ir nurodo, kad ta Narė privalo už tas paslaugas sumokėti.
2. Taryba gali įgalioti vykdomąjį direktorių atidaryti atskiras sąskaitas konkrečioms reikmėms, atitinkančioms šio Susitarimo tikslus. Šios sąskaitos finansuojamos iš Narių ir kitų organizacijų savanoriškai skiriamų įnašų.
3. Organizacijos finansiniai metai sutampa su kakavos metais.
4. Atitinkamos Narės apmoka savo delegacijų Taryboje, Administravimo ir finansų komitete, Ekonomikos komitete ir bet kuriuose Tarybos komitetuose ar darbo grupėse išlaidas.
5. Jei Organizacijos finansinė būklė yra arba atrodo nepakankamai gera likusios kakavos metų dalies išlaidoms finansuoti, vykdomasis direktorius per 15 dienų sušaukia specialiąją Tarybos sesiją, nebent Taryba jau būtų numačiusi susirinkti posėdžio per 30 kalendorinių dienų.

23 straipsnis

Narių finansiniai įsipareigojimai

Narės finansiniai įsipareigojimai Tarybai ir kitoms Narėms ribojami pagal jos įsipareigojimų dėl įnašų, konkrečiai numatytų šiame Susitarime, apimtį. Su Taryba reikalų turinčios trečiosios šalys laikomos susipažinusiomis su šio Susitarimo nuostatomis dėl Tarybos įgaliojimų ir Narių įsipareigojimų, visų pirma, su 7 straipsnio 2 dalies ir šio straipsnio pirmo sakinio nuostatomis.

24 straipsnis

Administracinio biudžeto tvirtinimas ir įnašų dydžio įvertinimas

1. Taryba patvirtina administracinio biudžeto formą.
2. Kiekvienų finansinių metų antrąjį pusmetį Taryba patvirtina Organizacijos ateinančių finansinių metų administracinį biudžetą ir įvertinusi nustato kiekvienos Narės įnašą į šį biudžetą.
3. Kiekvienos Narės įnašas į kiekvienų finansinių metų administracinį biudžetą yra proporcingas tuo metu, kai patvirtintas tų finansinių metų administracinis biudžetas, šios Narės turėtų balsų skaičiaus ir visų Narių visų balsų skaičiaus santykiui. Įnašų dydžio įvertinimo tikslu kiekvienos Narės balsai skaičiuojami neatsižvelgiant į galimą kurių nors Narių balsavimo teisių sustabdymą ir dėl to atliktą balsų perskirstymą.

4. Taryba įvertinusi nustato bet kurios Narės, prisijungiančios prie Organizacijos jau po šio Susitarimo įsigaliojimo, pradinį įnašą pagal tai Narei tenkančių balsų skaičių ir visą einamųjų finansinių metų laikotarpį, tačiau kitoms Narėms nustatytas einamųjų finansinių metų įnašų dydis nekeičiamas.

5. Jei šis Susitarimas įsigalioja iki pirmųjų visų finansinių metų pradžios, Taryba per savo pirmąją sesiją patvirtina administracinį biudžetą laikotarpiui iki pirmųjų visų finansinių metų pradžios.

25 straipsnis

Įnašų į administracinį biudžetą mokėjimas

1. Įnašai į kiekvienų finansinių metų administracinį biudžetą tampa mokėtini tu finansinių metų pirmąją dieną, yra mokėtini laisvai konvertuojamomis valiutomis ir jiems netaikomi užsienio valiutos keitimo ribojimai. Narių įnašai už finansinius metus, kuriais jos įstoja į Organizaciją, yra mokėtini tą dieną, kurią jos tampa Narėmis.

2. Įnašai į administracinį biudžetą, patvirtinti pagal 24 straipsnio 4 dalį, sumokami per tris mėnesius nuo jų įvertinimo dienos.

3. Jei pasibaigus dviem pirmiesiems finansinių metų mėnesiams arba, naujos Narės atveju, vienam mėnesiui nuo tada, kai Taryba įvertinusi nustatė jos įnašo dydį, Narė dar nėra sumokėjusi viso savo įnašo į administracinį biudžetą, vykdomasis direktorius tos Narės prašo atlikti mokėjimą kuo greičiau. Jei pasibaigus vienam mėnesiui po vykdomojo direktoriaus prašymo ta Narė vis dar nėra sumokėjusi savo įnašo, tos Narės balsavimo teisės Taryboje, Administravimo ir finansų komitete ir Ekonomikos komitete sustabdomos iki ji sumokės visą įnašą.

4. Iš Narės, kurios balsavimo teisės sustabdytos pagal šio straipsnio 3 dalį, neatimamos jokios kitos jos teisės ir ji neatleidžiama nuo jokių pareigų pagal šį Susitarimą, nebent Taryba nuspręstų kitaip. Ta Narė tebeturi atsakomybę sumokėti savo įnašą ir laikytis kitų finansinių įsipareigojimų pagal šį Susitarimą.

5. Kai Narė yra nemokėjusi įnašų jau dvejus metus, Taryba svarsto jos narystės klausimą ir gali nuspręsti atimti iš jos narystės teises ir (arba) nebeatsižvelgti į ją biudžeto tikslais. Ši Narė tebeturi atsakomybę įvykdyti visus kitus savo finansinius įsipareigojimus pagal šį Susitarimą. Sumokėjusi skolą Narė atgauna narystės teises. Mokėjimai, Narės atliekami naikinant įsiskolinimą, pirmiausia bus įskaityti tam įsiskolinimui padengti, o ne einamiesiems įnašams mokėti.

26 straipsnis

Auditas ir finansinių ataskaitų skelbimas

1. Kuo anksčiau ir ne vėliau kaip po šešių mėnesių nuo kiekvienų finansinių metų pabaigos atliekamas Organizacijos tų finansinių metų sąskaitų ataskaitos ir 22 straipsnyje nurodytų sąskaitų balanso, buvusio tų finansinių metų pabaigoje, auditas. Auditą atlieka pripažintą kompetenciją turintis nepriklausomas auditorius, kurį Taryba išrenka kiekvienais finansiniais metais.
2. Pripažintą kompetenciją turinčio nepriklausomo auditoriaus skyrimo sąlygos, taip pat audito paskirtis ir tikslai nustatomi Organizacijos finansinėse taisyklėse. Auditoriaus patikrinta Organizacijos sąskaitų ataskaita ir auditoriaus patikrintas balansas pateikiami Tarybai patvirtinti per kitą eilinę sesiją.
3. Auditoriaus patikrinta ataskaita, patvirtinta Tarybos, paskelbiama per vieną mėnesį po posėdžio, kuriame ji patvirtinta.

VIII skyrius

Ekonomikos komitetas

27 straipsnis

Ekonomikos komiteto įsteigimas

1. Įsteigiamas ekonomikos komitetas. Ekonomikos komitetas:
 - a) nagrinėja kakavos sektoriaus statistiką ir statistines kakavos gamybos ir vartojimo, atsargų ir smulkinimo, tarptautinės prekybos ir kainų analizes;

b) nagrinėja rinkos tendencijų ir kitų šioms tendencijoms įtakos turinčių veiksnių, visų pirma susijusių su kakavos pasiūla ir paklausa, įskaitant kakavos sviesto pakaitalų naudojimo poveikį vartojimui ir tarptautinei prekybai kakava, analizes;

c) analizuoja informaciją apie patekimo į kakavos ir kakavos produktų rinką kakavą gaminančiose ir vartojančiose šalyse sąlygas, įskaitant informaciją apie tarifines ir netarifines kliūtis, taip pat apie Narių veiklą siekiant skatinti panaikinti prekybos kliūtis;

d) nagrinėja ir rekomenduoja Tarybai projektus, numatomus finansuoti daugiašalės ir dvišalės paramos teikėjų lėšomis;

e) nagrinėja su tvaraus kakavos ūkio vystymosi ekonominiais aspektais susijusius klausimus;

f) peržiūri Organizacijos metinės darbo programos projektą, prireikus bendradarbiaudamas su Administravimo ir finansų komitetu;

g) Tarybos prašymu rengia tarptautines kakavos srities konferencijas ir seminarus;

h) peržiūri sekretoriato rengiamus ketvirtinius kakavos statistikos biuletenius;

i) nagrinėja kitus klausimus, kai tam pritaria Taryba.

2. Ekonomikos komitetas teikia Tarybai rekomendacijas minėtais klausimais.

3. Taryba nustato Ekonomikos komiteto darbo tvarkos taisykles.

28 straipsnis

Ekonomikos komiteto sudėtis

1. Ekonomikos komitete gali dalyvauti visos Organizacijos Narės.
2. Ekonomikos komiteto pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas renkami iš Narių dvejų metų laikotarpiui, kuris nepratęsiamas. Į pirmininko ir pirmininko pavaduotojo pareigas pakaitomis skiriami eksportuojančiųjų ir importuojančiųjų Narių atstovai. Pirmininkas ir pirmininko pavaduotojas dirba neatlygintinai.

29 straipsnis

Ekonomikos komiteto posėdžiai

1. Ekonomikos komitetas paprastai posėdžiauja Organizacijos būstinėje, nebent nuspręstų kitaip. Jei kurios nors Narės kvietimu Ekonomikos komitetas posėdžiauja ne Organizacijos būstinėje, o kitur, ta Narė apmoka susijusias papildomas išlaidas, kaip nustatyta administracinėse Organizacijos taisyklėse.
2. Ekonomikos komiteto posėdžiai paprastai vyksta du kartus per metus tuo pat metu kaip ir Tarybos sesijos. Ekonomikos komitetas už savo darbą atsiskaito Tarybai.
3. Ekonomikos komitetas gali posėdžiauti per virtualias ar mišrios formos sesijas, kai jis taip nusprendžia arba kai to prašo bent dvi Narės, turinčios ne mažiau kaip po 200 balsų.

IX skyrius

Rinkos skaidrumas

30 straipsnis

Informavimas ir rinkos skaidrumas

1. Organizacija veikia kaip pasaulinis informacijos centras, kuriame efektyviai renkama, susiejama, keičiantis perduodama ir skleidžiama statistinė informacija ir tyrimai visais su kakava ir kakavos produktais susijusiais klausimais. Šiuo tikslu Organizacija:

a) turi naujausią statistinę informaciją apie kakavos ir kakavos produktų pasaulinę gamybą, smulkinimą, vartojimą, eksportą, reeksportą, importą, kainas ir atsargas;

b) pritekus prašo suteikti techninės informacijos apie kakavos auginimą, pardavimą, transportavimą, perdirbimą, panaudojimą ir vartojimą.

2. Taryba gali prašyti Narių pateikti su kakava susijusios informacijos, kuri, Tarybos nuomone, yra būtina jos veiklai, įskaitant informaciją apie vyriausybės politiką, mokesčius, nacionalinius standartus, reglamentavimą ir teisės aktus dėl kakavos.

3. Siekiant skatinti rinkos skaidrumą, Narės, kiek tik įmanoma, per pagrįstą laiką pateikia vykdomajam direktoriui aktualius statistinius duomenis ir šie duomenys turėtų būti kiek įmanoma išsamesni ir tikslesni.

4. Jei Narė per pagrįstą laiką nepateikia arba jai kyla sunkumų pateikti statistinės informacijos, kurios Tarybai reikia tinkamam Organizacijos veikimui užtikrinti, Taryba tos Narės prašo paaiškinti prašymo nevykdymo priežastis. Jei paaiškėja, kad reikia pagalbos šiuo klausimu, Taryba gali pasiūlyti reikiamų paramos priemonių esamiems sunkumams įveikti.

5. Tinkamomis datomis ir ne rečiau kaip du kartus per kakavos metus sekretoriatas skelbia kakavos gamybos, kakavos smulkinimo ir kakavos atsargų duomenų projekcijas. Sekretoriatas negali skelbti jokios informacijos, iš kurios galėtų būti atskleista kakavą gaminančių, atsargose laikančių, perdirbančių ar platinančių fizinių asmenų ar komercinių subjektų veikla. Sekretoriatas gali naudoti aktualią iš kitų oficialių šaltinių gautą informaciją rinkos raidai stebėti ir esamiems bei potencialiems būsimiems kakavos gamybos ir vartojimo lygiams vertinti.

31 straipsnis

Atsargos

1. Kad didesnio rinkos skaidrumo užtikrinimo tikslu būtų lengviau vertinti pasaulines kakavos atsargas, kiekviena Narė sekretariatui suteikia informaciją apie jos šalyje turimas kakavos pupelių atsargas ir kakavos produktų atsargas.

2. Vykdomasis direktorius imasi reikiamų priemonių, kad būtų pasiektas visapusiškas bendradarbiavimas su privačiuoju sektoriumi atliekant šią užduotį, visapusiškai paisant su šia informacija susijusių konfidencialumo aspektų. Siekdamas gauti duomenis vykdomasis direktorius bendradarbiauja su atitinkama Vyriausybe.

3. Remdamasis gauta informacija apie kakavos pupelių atsargų visame pasaulyje ir kakavos produktų atsargų visame pasaulyje dydį, vykdomasis direktorius teikia metinę ataskaitą Ekonomikos komitetui.

32 straipsnis

Kakavos pakaitalai

1. Narės pripažįsta, kad pakaitalų naudojimas gali daryti neigiamą poveikį kakavos vartojimo plėtrai ir tvaraus kakavos ūkio vystymuisi. Šiuo atžvilgiu Narės visapusiškai atsižvelgia į kompetentingų tarptautinių organizacijų rekomendacijas ir sprendimus, kaip antai į Maisto kodekso (*Codex Alimentarius*) nuostatas.

2. Vykdomasis direktorius Ekonomikos komitetui teikia metines padėties raidos ataskaitas. Remdamasis šiomis ataskaitomis Ekonomikos komitetas įvertina padėtį ir, jei reikia, pateikia Tarybai rekomendacijų dėl atitinkamų sprendimų.

33 straipsnis

Orientacinė kaina

1. Šio Susitarimo taikymo ir ypač kakavos rinkos raidos stebėsenos tikslais vykdomasis direktorius apskaičiuoja ir skelbia kasdienę kakavos pupelių ICCO orientacinę kainą. Ši kaina išreiškiama Jungtinių Valstijų doleriais už toną, taip pat eurai ir svarais sterlingų už toną.

2. ICCO orientacinė kaina apskaičiuojama išvedus trijų artimiausių aktyvių prekybos mėnesių kakavos pupelių kursų, paskelbtų Londono Tarptautinėje finansinėje būsimųjų sandorių biržoje („ICE Futures Europe“), o kai Londono birža uždaryta – Niujorko biržoje („ICE Futures US“), vidurkį. Londono kursai keičiami Jungtinių Valstijų doleriais už toną, taikant šešių mėnesių nuo tam tikros dienos valiutos keitimo kursą, nustatytą uždarant Londono biržą. Jungtinių Valstijų doleriais išreikštas Londono ir Niujorko kainų vidurkis keičiamas analogiškais sumomis eurais ir svarais sterlingų naudojant momentinius valiutos kursus, nustatomus uždarant Londono biržą. Taryba sprendžia, kokį apskaičiavimo metodą naudoti, kai žinomi tik vienos iš dviejų kakavos rinkų kursai arba kai Londono valiutų keitimo birža uždaryta. Prie kitų trijų mėnesių laikotarpio pereinama penkioliktą mėnesio, tiesiogiai einančio prieš artimiausių aktyvų mėnesį, kurį baigia galioti sutartys, dieną.

3. Taryba gali nuspręsti naudoti kitokį ICCO orientacinės kainos apskaičiavimo metodą, jei mano, kad šis geresnis už nustatytąjį šiame straipsnyje.

34 straipsnis

Perskaičiavimo koeficientai

1. Kakavos produktų ekvivalentui kakavos pupelėmis nustatyti naudojami šie perskaičiavimo koeficientai: kakavos sviesto – 1,33; kakavos rupinių ir miltelių – 1,18; kakavos pastos, skysčio ir skaldytų kakavos pupelių gabalėlių – 1,25. Prireikus Taryba gali nuspręsti, kad kiti produktai, kurių sudėtyje yra kakavos, taip pat yra kakavos produktai. Kakavos produktams, išskyrus tuos, kuriems taikomi perskaičiavimo koeficientai yra nurodyti šioje dalyje, taikytinus perskaičiavimo koeficientus nustato Taryba.

2. Taryba prireikus ir ne rečiau kaip kas trejus metus peržiūri šio straipsnio 1 dalyje nurodytus perskaičiavimo koeficientus.

35 straipsnis

Moksliniai tyrimai ir plėtra

Taryba skatina ir remia mokslinius tyrimus ir plėtros veiklą kakavos gamybos, ūkininkų pragyvenimo, maisto saugos, maisto kokybės, mitybos, atsekamumo, klimato kaitos, transportavimo, sandėliavimo, perdirbimo, pardavimo ir vartojimo srityse, taip pat šiose srityse gautų rezultatų platinimą ir taikymą praktikoje. Šiuo tikslu Organizacija gali bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis, mokslo tiriamosiomis įstaigomis ir privačiuoju sektoriumi.

X skyrius

Rinkos plėtra

36 straipsnis

Rinkos analizė

1. Ekonomikos komitetas analizuoja kakavos gamybos ir vartojimo sektorių plėtros tendencijas bei perspektyvas, taip pat atsargų bei kainų raidą ir anksti nustato bet koki rinkos disbalansą.
2. Ekonomikos komitetas per savo pirmąją sesiją naujų kakavos metų pradžioje nagrinėja metines pasaulinės kakavos gamybos ir vartojimo per ateinančius penkerius kakavos metus prognozes. Pateiktos prognozės peržiūrimos ir, jei reikia, patikslinamos kiekvienais metais.

3. Per kiekvieną eilinę Tarybos sesiją Ekonomikos komitetas pateikia išsamias ataskaitas. Tikėtino disbalanso atveju Taryba priims rekomendacijas, kaip reikėtų siekti atkurti rinkos pusiausvyrą. Vis dėlto šiomis priemonėmis neturi būti iškraipoma konkurencija.

37 straipsnis

Perdirbimas kilmės vietoje ir vartojimo skatinimas

1. Narės skatina vietinį kakavos perdirbimą kilmės vietoje, apimančią gatavus produktus, ir skatina šių produktų vietines, subregionines ir regionines rinkas.
2. Narės įsipareigoja skatinti vartoti šokoladą ir kakavos produktus ir vystyti kakavos rinkas, taip pat eksportuojančiose Šalyse Narėse. Kiekviena Narė atsako už šiuo tikslu savo naudojamą priemones ir metodus.
3. Narės įsipareigoja gerinti kakavos kokybę ir saugą, kartu užtikrindamos, kad šiuo tikslu taikomos priemonės atitiktų Pasaulio prekybos organizacijos sutartį dėl sanitarinių ir fitosanitarinių standartų taikymo ir Sutartį dėl techninių prekybos kliūčių.
4. Visos Narės stengiasi pašalinti arba reikšmingai sumažinti vidaus kliūtis plėtoti kakavos vartojimą. Dėl to Narės praneša Tarybai apie visas susijusias taisykles ir priemones.

5. Ekonomikos komitetas sudaro Organizacijos vykdomos skatinamosios veiklos programą, į kurią gali būti įtraukiamos informavimo kampanijos, apdovanojimai, meno konkursai, moksliniai tyrimai, pajėgumų stiprinimas, techninė pagalba ir su kakavos gamyba bei vartojimu susiję tyrimai. Tos veiklos vykdymo tikslu Organizacija siekia bendradarbiauti su privačiuoju sektoriumi.

6. Skatinamoji veikla įtraukiama į Organizacijos metinę darbo programą ir gali būti finansuojama Narių, ne narių, kitų organizacijų ir privačiojo sektoriaus skiriamais ištekliais.

7. Narės įsipareigoja įgyvendinti kakavos pupelių atsekamumo užtikrinimo strategijas ir kakavos kokybės užtikrinimo strategijas.

8. Narės įsipareigoja parengti priemones, kuriomis būtų siekiama skatinti vartojimą ir užfiksuoti rinkos vertę, pabrėžiant tokius skiriamuosius produktų bruožus kaip aromato profilis, tvarumas, kilmė ir kt.

38 straipsnis

Tyrimai, apklausos ir ataskaitos

1. Siekdama padėti Narėms, Taryba skatina rengti tyrimus, apklausas, technines ataskaitas ir kitus dokumentus apie kakavos gamybos ir platinimo ekonomiką, įskaitant tendencijas ir prognozes, eksportuojančiųjų ir importuojančiųjų šalių vyriausybės priemonių poveikį kakavos gamybai ir vartojimui, kakavos vertės grandinės analizę, finansinės ir kitos rizikos valdymo metodus, inovacijų skatinimo finansinėmis priemonėmis metodus, skaitmeninius sprendimus ir technologijų perdavimą, kakavos sektoriaus tvarumo aspektus, sertifikavimo procedūros poveikio smulkiesiems ūkininkams analizę, galimybes plėtoti kakavos vartojimą tradiciniais ir galbūt naujais būdais ir tradicinėse bei galbūt naujose rinkose, kakavos sąsajas su sveikata ir šio Susitarimo veikimo poveikį kakavos eksportuotojams ir importuotojams, be kita ko, jų prekybos sąlygoms.

2. Taryba taip pat gali skatinti atlikti tyrimus, galinčius padėti didinti rinkos skaidrumą ir sudaryti darnaus bei tvaraus pasaulinio kakavos ūkio vystymuisi palankias sąlygas.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų vykdymo tikslu Taryba, gavusi Ekonomikos komiteto rekomendacijų, patvirtina tyrimų, apklausų ir ataskaitų, įtraukiamų į metinę darbo programą pagal šio Susitarimo 17 straipsnio nuostatas, sąrašą. Ši veikla gali būti finansuojama pagal administracinio biudžeto nuostatas ar iš kitų šaltinių.

XI skyrius

Išskirtinio skonio kakava

39 straipsnis

Išskirtinio skonio kakava

1. Taryba per savo pirmąją sesiją po šio Susitarimo įsigaliojimo peržiūri ir prireikus patikslina šio Susitarimo C priedą, nustatydamą išskirtinio skonio kakavos pupelių eksporto dalies santykį su visu kakavos pupelių eksportu, kai ten nurodytų eksportuojančiųjų šalių visą eksportą ar jo dalį sudaro išskirtinio skonio kakavos pupelės. Vėliau Taryba gali bet kada šio Susitarimo galiojimo laikotarpiu peržiūrėti ir prireikus patikslinti C priedą. Kai tikslinga, Taryba siekia gauti ekspertų konsultacijų šiuo klausimu. Tokiais atvejais ekspertų grupės sudėtis turėtų būti tokia, kad būtų, kiek tik įmanoma, užtikrinamas subalansuotas ekspertų iš importuojančiųjų šalių ir ekspertų iš eksportuojančiųjų šalių skaičius. Taryba sprendžia dėl ekspertų grupės sudėties ir darbo tvarkos.

2. Ekonomikos komitetas teikia Organizacijai pasiūlymų, kaip sukurti ir įdiegti išskirtinio skonio kakavos gamybos ir prekybos statistikos sistemą.

3. Deramai atsižvelgdamos į išskirtinio skonio kakavos svarbą, Narės nagrinėja ir prireikus patvirtina su išskirtinio skonio kakava susijusius projektus pagal 35, 37, 40, 42, 43, 44 ir 45 straipsnių nuostatas.

XII skyrius

Projektai

40 straipsnis

Projektai

1. Narės gali teikti projektų pasiūlymus, kuriais būtų padedama pasiekti šio Susitarimo tikslus ir dirbti prioritetinėse srityse, nustatytose penkerių metų strateginiame plane, nurodytame 17 straipsnio 1 dalyje.
2. Ekonomikos komitetas nagrinėja projektų pasiūlymus ir teikia Tarybai rekomendacijų pagal Tarybos nustatytus projektų teikimo, vertinimo, tvirtinimo, prioritetų nustatymo ir finansavimo mechanizmus bei procedūras. Taryba, kai tikslinga, gali nustatyti projektų įgyvendinimo, stebėsenos ir kuo platesnės jų rezultatų sklaidos mechanizmus bei procedūras.
3. Kiekviename Ekonomikos komiteto posėdyje vykdomasis direktorius praneša apie visų Tarybos patvirtintų projektų, įskaitant tuos, kurių finansavimo laukiama, kurie yra vykdomi ar užbaigti, padėtį. Tarybai pateikiama santrauka pagal 27 straipsnio 2 dalį.
4. Paprastai vykdant projektus Organizacija atlieka jų priežiūros funkciją. Organizacijos patirtos pridėtinės projektų rengimo, valdymo, priežiūros ir vertinimo išlaidos įskaičiuojamos į bendras projektų išlaidas. Šios pridėtinės išlaidos negali viršyti 10 proc. bendrų projekto išlaidų.

41 straipsnis

Santykiai su daugiašalės ir dvišalės paramos teikėjais

1. Organizacija stengiasi bendradarbiauti su tarptautinėmis organizacijomis, taip pat su daugiašalę ir dvišalę paramą teikiančiomis organizacijomis, kad prireikus galėtų gauti kakavos ūkiui svarbių programų ir projektų finansavimą.
2. Organizacija niekada nei savo, nei Narių vardu neprisiima jokių su projektais susijusių finansinių įsipareigojimų. Jokiai Organizacijos Narei dėl jos narystės Organizacijoje netenka atsakomybės už kitos Narės ar subjekto finansinius įsipareigojimus dėl skolinimosi ar skolinimo, susijusio su tokiais projektais.

XIII skyrius

Tvarus vystymasis

42 straipsnis

Tvarus kakavos ūkis

1. Narės deda visas reikiamas pastangas sukurti tvarų kakavos ūkį, atsižvelgdamos į tvaraus vystymosi principus ir tikslus, nustatytus, *inter alia*, visuose aktualiuose tarptautiniuose susitarimuose, programose ar deklaracijose, kurių šalys jos yra.
2. Organizacija paprašyta padeda Narėms pasiekti jų tikslus vystant tvarų kakavos ūkį pagal 1 straipsnio f punktą ir 2 straipsnio 15 dalį, taip pat 43, 44 ir 45 straipsnius.

3. Organizacija, kai tikslinga, veikia kaip ryšių punktas palaikant nuolatinį dialogą tarp suinteresuotųjų subjektų tvaraus kakavos ūkio vystymo skatinimo tikslais.
4. Taryba patvirtina ir periodiškai peržiūri programas ir projektus, susijusius su tvariu kakavos ūkiu, taip pat pagal šio straipsnio 1 dalį.
5. Organizacija aktyviai ieško daugiašalės ir dvišalės paramos teikėjų pagalbos bei paramos vykdyti programas, projektus ir veiklą, kuriais siekiama sukurti tvarų kakavos ūkį.
6. Jokiomis šio Susitarimo nuostatomis nedaroma poveikio Pasaulio prekybos organizacijos narių teisėms ir pareigoms pagal Pasaulio prekybos organizacijos sutartį.

43 straipsnis

Ekonominis tvarumas

1. Narės parengia veiksmingą politiką ir programas, skirtas produktyvumui didinti, patekimui į rinką gerinti ir rinkos skaidrumui didinti, kad kakavos augintojai gautų pragyvenimą užtikrinančias pajamas.
2. Narės užtikrina, kad pagal šią politiką ir programas kakavos augintojai gautų pelningą kainą už savo kakavą vietos, nacionalinėse ir tarptautinėse kakavos rinkose.
3. Narės įsipareigoja tuo atveju, jei kakavos kainos labai sumažėtų, bendradarbiauti, kad pašalintų sumažėjimo priežastį, pagal 36 straipsnį.

4. Narės sukuria ir remia institucinę žmogiškųjų gebėjimų stiprinimo sistemą, pagal kurią remiamas kakavos gamintojų veiklos įvairinimas ūkiuose ir ne tik ūkiuose, kad padidėtų jų finansinis atsparumas ir pajamos.

5. Narės skatina ir remia kakavos augintojus, kad jie steigtų stiprias ir efektyvias ūkininkų organizacijas, taip padidindami savo derybines galias prekyboje ir vystydami aukštos kokybės nišines rinkas, kad galėtų realizuoti didžiausią savo kakavos vertę.

44 straipsnis

Socialinis tvarumas

1. Narės yra įsipareigojusios gerinti kakavos gamintojų gyvenimo lygį, ypač kakavos sektoriuje dirbančių gyventojų pragyvenimą užtikrinančias pajamas ir darbo sąlygas.

2. Narės įsipareigoja kovoti su vaikų darbu atsižvelgdamos į pripažintus principus ir į taikytinus tarptautinius darbo standartus. Tai apima įsipareigojimą panaikinti blogiausių formų vaikų darbą.

3. Narės įsipareigoja prisidėti prie to, kad būtų pasiekta lyčių lygybė ir jaunimo įtrauktis, skatindamos ir remdamos moterų ir jaunesnių kartų ūkininkų dalyvavimą kakavos gamyboje ir prekyboje.

45 straipsnis

Aplinkos tvarumas

1. Narės įsipareigoja kovoti su miškų naikinimu vadovaudamosi kraštovaizdžiu grindžiamu požiūriu, pagal kurį gamtos išteklių valdymas derinamas su aplinkos apsaugos ir pragyvenimo aspektais.
2. Pripažindama kakavos vaidmenį kuriant ir išsaugant ekosistemas, Organizacija remia miškų atkūrimą, miškų įveisimą ir agrarinę miškininkystę, kad būtų didinamos anglies sankaupos ir absorbuojamas miškuose ir stiprinamas pasaulinis atsakas į klimato kaitą, kartu suteikiant ūkininkams galimybę teikti ekologines paslaugas ir gauti atitinkamas kompensacijas, visų pirma, proporcingai, anglies dioksido kreditus.

XIV skyrius

Pasaulio kakavos ūkio konsultacinis komitetas

46 straipsnis

Pasaulio kakavos ūkio konsultacinio komiteto įsteigimas

1. Įsteigiamas Pasaulio kakavos ūkio konsultacinis komitetas (toliau – Komitetas) siekiant skatinti privačiojo sektoriaus ir pilietinės visuomenės ekspertų aktyvų dalyvavimą organizacijos darbe ir skatinti palaikyti nuolatinį dialogą tarp viešojo ir privačiojo sektorių ekspertų.
2. Komitetas yra patariamasis organas, konsultuojantis Tarybą kakavos sektoriaus bendraisiais ir strateginės reikšmės klausimais, kaip antai dėl:
 - a) ilgalaikės struktūrinės pasiūlos ir paklausos raidos;

- b) kakavos augintojų pozicijų stiprinimo būdų ir priemonių siekiant gerinti jų pragyvenimą;
- c) pasiūlymų skatinti tvarią kakavos gamybą, prekybą ir naudojimą;
- d) tvaraus kakavos ūkio vystymosi;
- e) vartojimo skatinimo sąlygų ir pagrindų nustatymo;
- f) parduotinos kakavos saugos didinimo ir
- g) kitų su kakava susijusių dalykų, patenkančių į šio Susitarimo taikymo sritį.

3. Komitetas padeda Tarybai rinkti informaciją apie gamybą, vartojimą ir atsargas.

4. Komitetas teikia Tarybai svarstyti rekomendacijas minėtais klausimais.

5. Komitetas gali sudaryti *ad hoc* darbo grupes, padedančias vykdyti jo įgaliojimus, su sąlyga, kad jų veiklos išlaidos nedarytų poveikio Organizacijos biudžetui.

6. Steigiamas Komitetas nustato savo vidaus darbo taisykles ir darbo programą ir rekomenduoja Tarybai jas patvirtinti.

47 straipsnis

Narystė Pasaulio kakavos ūkio konsultaciniame komitete ir jo posėdžiai

1. Pasaulio kakavos ūkio konsultacinį komitetą sudaro ekspertai iš visų kakavos ūkio sektorių, išrinkti iš Organizacijos eksportuojančiųjų ir importuojančiųjų Šalių Narių.
2. Kas dvejus metus šiuos ekspertus skiria Taryba. Komitetą, kiek tik įmanoma, sudaro ekspertai, kurių narystė subalansuota: ne mažiau kaip trys atstovai iš skirtingų eksportuojančiųjų Organizacijos Šalių Narių ir trys atstovai iš skirtingų importuojančiųjų Šalių Narių. Kiekvienas Komiteto narys gali skirti vieną pakaitinį narį.
3. Komiteto nariai renka Komiteto pirmininką ir pirmininko pavaduotoją. Kas dvejus kakavos metus Komitetui pakaitomis pirmininkauja eksportuojančiosios ir importuojančiosios Narės.
4. Pasaulio kakavos ūkio konsultacinio komiteto posėdžiai paprastai vyksta Organizacijos būstinėje, nebent Taryba nuspręstų kitaip. Jei kurios nors Narės kvietimu Konsultacinis komitetas posėdžiauja ne Organizacijos būstinėje, o kitur, ta Narė apmoka susijusias papildomas išlaidas, kaip nustatyta administracinėse Organizacijos taisyklėse.
5. Komiteto posėdžiai paprastai vyksta du kartus per metus tuo pat metu kaip ir eilinės Tarybos sesijos. Komitetas už savo darbą reguliariai atsiskaito, kai tinkama, Ekonomikos komitetui ir (arba) Tarybai.

6. Pasaulio kakavos ūkio konsultacinio komiteto posėdžiuose visos Tarybos Narės gali dalyvauti kaip stebėtojos.

7. Komitetas taip pat gali kviesti konkrečiame posėdyje dalyvauti žinomus tam tikros srities ekspertus ar aukšto statuso asmenis iš viešojo ir privačiojo sektorių, turinčius aktualių žinių apie kakavos sektoriaus aspektus.

8. Komitetas paprastai posėdžiauja tuo pat metu, kai vyksta ICCO Tarybos posėdžiai, taip pat tada, kai Taryba nusprendžia surengti virtualią ar mišrios formos sesiją.

XV skyrius

Atleidimas nuo įpareigojimų ir išskirtinės bei taisomosios priemonės

48 straipsnis

Atleidimas nuo įpareigojimų išskirtinėmis aplinkybėmis

1. Taryba gali atleisti Narę nuo įpareigojimo dėl išskirtinių ar ekstremalių aplinkybių, *force majeure* ar tarptautinių įpareigojimų pagal Jungtinių Tautų Chartiją dėl pagal globos sistemą administruojamų teritorijų.

2. Pagal šio straipsnio 1 dalį atleisdama Narę nuo įpareigojimų, Taryba aiškiai nustato, kokiomis sąlygomis ir kokiam laikotarpiui Narė atleidžiama nuo įpareigojimų ir dėl kokių priežasčių suteikiamas šis atleidimas.

3. Nepaisant pirmesnių šio straipsnio nuostatų, Taryba neatleidžia Narės nuo įpareigojimo pagal 25 straipsnį mokėti įnašus ar nuo jų nemokėjimo padarinių.

4. Eksportuojančiosios Narės, kurios aplinkybės Taryba pripažino *force majeure* atveju, balsų paskirstymas apskaičiuojamas pagal faktinę jos eksporto apimtį tais metais, kuriais susiklostė *force majeure* aplinkybės, ir per ateinančius trejus metus po *force majeure*.

49 straipsnis

Išskirtinės ir taisomosios priemonės

Besivystančios ir mažiausiai išsivysčiusios Šalys Narės, kurių interesams kenkia priemonės, kurių imamasi pagal šį Susitarimą, gali Tarybos prašyti, kad būtų taikomos tinkamos išskirtinės ir taisomosios priemonės. Poreikį imtis tokių tinkamų priemonių Taryba svarsto atsižvelgdama į Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencijoje priimtos Rezoliucijos Nr. 93 (IV) nuostatas.

XVI skyrius

Konsultacijos, ginčai ir skundai

50 straipsnis

Konsultacijos

Kiekviena Narė visapusiškai ir deramai atsižvelgia į bet kokias kitos Narės jai pateiktas pastabas dėl šio Susitarimo aiškinimo ar taikymo ir suteikia jai adekvačią galimybę konsultuotis. Per tokias konsultacijas, bet kurios iš šalių prašymu ir kitai šaliai sutikus, vykdomasis direktorius nustato tinkamą taikinimo procedūrą. Tokios procedūros išlaidų Organizacija neapmoka. Jei per tokią procedūrą priimamas sprendimas, apie tai pranešama vykdomajam direktoriui. Jei sprendimo nepriimama, bet kurios iš šalių prašymu tas klausimas gali būti perduotas spręsti Tarybai pagal 51 straipsnį.

51 straipsnis

Ginčai

1. Bet koks su šio Susitarimo aiškinimu ar taikymu susijęs ginčas, kurio neišsprendžia ginčo šalys, bet kurios ginčo šalies prašymu perduodamas spręsti Tarybai.
2. Kai pagal šio straipsnio 1 dalį ginčas yra perduotas spręsti Tarybai ir yra joje apsvarstytas, Narės, turinčios ne mažiau kaip trečdalį visų balsų, arba bet kurios penkios Narės gali prašyti Tarybos prieš priimant sprendimą siekti gauti *ad hoc* patariamąsios grupės, kuri sudaroma pagal šio straipsnio 3 dalį, nuomonę ginčo klausimais.

3. a) Jei Taryba nenusprendžia kitaip, *ad hoc* patariamąją grupę sudaro:
- i) du eksportuojančiųjų Narių paskirti asmenys, iš kurių vienas turi plačią patirtį nagrinėjant ginčo klausimams analogiškus aspektus, o kitas – teisinę kvalifikaciją ir patirtį;
 - ii) du importuojančiųjų Narių paskirti asmenys, iš kurių vienas turi plačią patirtį nagrinėjant ginčo klausimams analogiškus aspektus, o kitas – teisinę kvalifikaciją ir patirtį, ir
 - iii) pirmininkas, kurį vieningai išrenka keturi pagal i ir ii papunkčius paskirti asmenys arba, jei jie nesutaria, Tarybos pirmininkas;
- b) Narių piliečiai turi teisę dalyvauti *ad hoc* patariamojoje grupėje;
- c) į *ad hoc* patariamąją grupę paskirti asmenys veikia savo vardu ir nepriima jokios Vyriausybės nurodymų;
- d) *ad hoc* patariamąsios grupės išlaidas apmoka Organizacija.
4. *Ad hoc* patariamąsios grupės nuomonė ir jos pagrindimas pateikiami Tarybai ir ši, atsižvelgusi į visą aktualią informaciją, išsprendžia ginčą, laikydamasi 12 straipsnio nuostatų.

52 straipsnis

Skundai ir Tarybos veiksmai

1. Jei Taryba nustato, kad nesilaikoma reikalavimų įgyvendinant šį Susitarimą, Taryba gali veikti *ex officio* ir priimti sprendimą dėl tų trūkumų.
2. Bet koks skundas dėl Narės įsipareigojimų pagal šį Susitarimą nevykdymo jį pateikusiai Narės prašymu perduodamas Tarybai, kuri jį išnagrinėja ir priima sprendimą tuo klausimu.
3. Sprendimą, kad Narė nevykdo savo pareigų pagal šį Susitarimą, Taryba priima paprastąja paskirstytų balsų dauguma ir nurodo pažeidimo pobūdį.
4. Kai išnagrinėjusi skundą arba kitokiomis aplinkybėmis Taryba nustato, kad Narė nesilaiko savo įsipareigojimų pagal šį Susitarimą, Taryba, nedarant poveikio kitoms priemonėms, konkrečiai numatytoms kituose šio Susitarimo straipsniuose, įskaitant 61 straipsnį, gali:
 - a) sustabdyti tos Narės balsavimo Taryboje teises ir
 - b) sustabdyti (jeigu, Tarybos manymu, tai yra būtina) papildomas tokios Narės teises, įskaitant teisę būti renkamai į pareigas ar eiti pareigas Taryboje ar bet kuriame iš jos komitetų, iki ta Narė įvykdys savo įsipareigojimus.
5. Narė, kurios balsavimo teisės sustabdomos pagal šio straipsnio 3 dalį, tebėra atsakinga už savo finansinių ir kitų įsipareigojimų pagal šį Susitarimą vykdymą.

XVII skyrius

Baigiamosios nuostatos

53 straipsnis

Depozitaras

Šio Susitarimo depozitaru skiriamas Jungtinių Tautų generalinis sekretorius.

54 straipsnis

Pasirašymas

Šį Susitarimą 2001 m. Tarptautinio kakavos susitarimo šalys ir į 2010 m. Jungtinių Tautų Organizacijos kakavos konferenciją pakviestos Vyriausybės gali pasirašyti Jungtinių Tautų centrinėje būstinėje nuo 2010 m. spalio 1 d. iki 2012 m. rugsėjo 30 d. imtinai. Tačiau Taryba pagal 2001 m. Tarptautinį kakavos susitarimą arba Taryba pagal šį Susitarimą gali šio Susitarimo pasirašymo laikotarpį vieną kartą pratęsti. Apie tokį pratęsimą Taryba nedelsdama praneša depozitarui.

55 straipsnis

Ratifikavimas, priėmimas ir patvirtinimas

1. Šį Susitarimą ratifikuoja, priima arba patvirtina pasirašančiosios Vyriausybės pagal savo atitinkamą konstitucinę tvarką. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumentai deponuojami depozitarui.

2. Ratifikavimo, priėmimo arba patvirtinimo dokumento deponavimo metu arba kuo greičiau po to kiekviena Susitariančioji Šalis praneša Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, ar ji yra eksportuojančioji, ar importuojančioji Narė.

56 straipsnis

Prisijungimas

1. Prie šio Susitarimo gali prisijungti bet kurios teisę jį pasirašyti turinčios valstybės Vyriausybė.
2. Taryba nustato, į kurį iš šio Susitarimo priedų reikia įtraukti prisijungiančiąją valstybę, jei ji nėra įtraukta į jokių iš šių priedų.
3. Prie Susitarimo prisijungiama deponuojant prisijungimo dokumentą depozitarui.

57 straipsnis

Pranešimas apie laikiną taikymą

1. Pasirašančioji Vyriausybė, ketinanti ratifikuoti, priimti arba patvirtinti šį Susitarimą, arba Vyriausybė, ketinanti prisijungti prie šio Susitarimo, tačiau kol kas negalėjusi deponuoti savo dokumento, gali bet kuriuo metu pranešti depozitarui, kad pagal savo konstitucinę tvarką ir (arba) nacionalinius įstatymus ir kitus teisės aktus laikinai taikys šį Susitarimą, kai jis įsigalios pagal 58 straipsnį, arba, jei jis jau įsigaliojęs, jį taikyti pradės nustatytą datą. Kiekviena Vyriausybė praneša Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, ar ji yra eksportuojančioji, ar importuojančioji narė, tuo metu, kai teikiamas toks pranešimas, arba kuo greičiau po to.

2. Vyriausybė, kuri pagal šio straipsnio 1 dalį yra pranešusi, kad taikys šį Susitarimą nuo jo įsigaliojimo arba nuo nustatytos datos, nuo tada yra laikinoji Narė. Ji lieka laikinąja nare iki jos ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumento deponavimo dienos.

58 straipsnis

Įsigaliojimas

1. Šis Susitarimas galutinai įsigalioja 2012 m. spalio 1 d. ar bet kada vėliau, jei iki tos datos Vyriausybės, atstovaujančios bent penkioms eksportuojančiosioms šalims, kurių eksportas sudaro bent 80 proc. viso A priede nurodytų šalių eksporto, ir Vyriausybės, atstovaujančios importuojančiosioms šalims, kurių importas sudaro bent 60 proc. viso importo, kaip nurodyta B priede, depozitarui deponuoja savo ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus. Jis taip pat galutinai įsigalioja po laikino įsigaliojimo, kai tik, deponavus ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus, pasiekiamos šios reikalaujamos procentinės dalys.

2. Šis Susitarimas laikinai įsigalioja 2011 m. sausio 1 d., jei iki tos datos Vyriausybės, atstovaujančios bent penkioms eksportuojančiosioms šalims, kurių eksportas sudaro bent 80 proc. viso A priede nurodytų šalių eksporto, ir Vyriausybės, atstovaujančios importuojančiosioms šalims, kurių importas sudaro bent 60 proc. viso importo, kaip nustatyta B priede, yra depozitarui deponavusios ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus arba jam pranešusios, kad laikinai taikys šį Susitarimą, kai jis įsigalios. Šios Vyriausybės yra laikinosios Narės.

3. Jei iki 2011 m. rugsėjo 1 d. neįvykdomos šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nustatytos įsigaliojimo sąlygos, Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencijos generalinis sekretorius kuo greičiau sušaukia Vyriausybių, depozitarui deponavusių ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentus ar jam pranešusių, kad laikinai taikys šį Susitarimą, posėdį. Šios Vyriausybės gali nuspręsti, ar šis Susitarimas joms tarpusavyje įsigalios laikinai arba galutinai iš dalies arba visas jų nustatytą datą, arba priimti kitą, jų nuomone, reikalingą nuostatą.

4. Vyriausybės, kurios vardu ratifikavimo, priėmimo, patvirtinimo arba prisijungimo dokumentas ar pranešimas apie laikiną taikymą deponuojamas po šio Susitarimo įsigaliojimo pagal šio straipsnio 1, 2 ar 3 dalį, atitinkamas dokumentas arba pranešimas įsigalioja tokio deponavimo dieną, o pranešimas apie laikiną taikymą – pagal 57 straipsnio 1 dalies nuostatas.

59 straipsnis

Išlygos

Išlygų negali būti daroma dėl jokių šio Susitarimo nuostatų.

60 straipsnis

Pasitraukimas

1. Šiam Susitarimui įsigaliojus, bet kuri Narė bet kuriuo metu gali pasitraukti iš šio Susitarimo, raštu pranešdama depozitarui apie pasitraukimą. Narė nedelsdama praneša Tarybai apie veiksmus, kurių ėmėsi.
2. Pasitraukimas įsigalioja praėjus devyniasdešimčiai dienų nuo tada, kai depozitaras gavo atitinkamos Narės pranešimą. Jei po pasitraukimo nebepakanka šio Susitarimo narių, kad būtų įvykdytos 58 straipsnio 1 dalyje nustatytos šio Susitarimo įsigaliojimo sąlygos, Taryba sušaukia specialiąją sesiją padėčiai išnagrinėti ir reikiamiems sprendimams priimti.

61 straipsnis

Pašalinimas

Jei pagal 52 straipsnio 3 dalį Taryba daro išvadą, kad kuri nors Narė nesilaiko savo įsipareigojimų pagal šį Susitarimą, ir nustato, kad šis pažeidimas reikšmingai kenkia šio Susitarimo veikimui, ji gali šią Narę pašalinti iš Organizacijos. Praėjus devyniasdešimčiai dienų po tokio Tarybos sprendimo, ši Narė netenka Organizacijos narės statuso. Apie pašalinimą Taryba nedelsdama praneša atitinkamai Narei ir depozitarui.

62 straipsnis

Pasitraukiančių arba pašalintų Narių sąskaitų sutvarkymas

Taryba nustato pasitraukiančios arba pašalintos Narės sąskaitų sutvarkymą. Organizacija pasilieka pasitraukiančios arba pašalintos Narės jau sumokėtas sumas, o tokia Narė lieka įsipareigojusi Organizacijai sumokėti sumas, mokėtinas tuo metu, kai pasitraukimas arba pašalinimas įsigalioja, tačiau tuo atveju, kai Susitariančioji Šalis negali pripažinti dalinio pakeitimo ir dėl to nustoja dalyvauti šiame Susitarime pagal 64 straipsnio 2 dalies nuostatas, Taryba nustato tokį sąskaitų sutvarkymą, koks būtų teisingas.

63 straipsnis

Trukmė ir nutraukimas

1. Šis Susitarimas galioja neribotą laiką, atsižvelgiant į šio straipsnio 4 dalį.
2. Taryba peržiūri Susitarimą kas penkerius metus ir prireikus priima sprendimus.
3. Vienos ar daugiau Narių prašymu Taryba gali bet kuriuo metu peržiūrėti šį Susitarimą.
4. Taryba gali bet kuriuo metu nuspręsti nutraukti šį Susitarimą. Tokiu atveju jis nustoja galioti Tarybos nustatytą datą, jei Narių įsipareigojimais pagal 25 straipsnį išlieka iki įvykdomi su šio Susitarimo veikimu susiję finansiniai įsipareigojimais. Apie tokį sprendimą Taryba praneša depozitarui.

5. Nepaisant šio Susitarimo nutraukimo, kad ir koku būdu jis būtų atliktas, Taryba išlieka tiek, kiek būtina Organizacijai panaikinti, jos sąskaitoms sutvarkyti ir turtui perleisti. Šiuo laikotarpiu Taryba turi būtinus įgaliojimus užbaigti visus administracinius ir finansinius reikalus.

64 straipsnis

Daliniai pakeitimai

1. Taryba gali Susitariančiosioms Šalims rekomenduoti iš dalies pakeisti šį Susitarimą. Dalinis pakeitimas įsigalioja praėjus 100 dienų po to, kai depozitaras gauna iš Susitariančiųjų Šalių, atstovaujančių bent 75 proc. eksportuojančiųjų Narių, turinčių bent 85 proc. eksportuojančiųjų Narių balsų, ir Susitariančiųjų Šalių, atstovaujančių bent 75 proc. importuojančiųjų Narių, turinčių bent 85 proc. importuojančiųjų Narių balsų, pranešimus apie pritarimą pakeitimui, arba vėlesnę datą, kurią gali nustatyti Taryba. Taryba gali nustatyti terminą, iki kurio pabaigos Susitariančiosios Šalys turi pranešti depozitarui, kad pritaria daliniam pakeitimui, o jeigu dalinis pakeitimas iki šio termino neįsigalioja, jis laikomas atšauktu.

2. Narė, kurios vardu pranešimas apie pritarimą daliniam pakeitimui nepateiktas iki tokio dalinio pakeitimo įsigaliojimo datos, nuo tos datos nustoja dalyvauti šiame Susitarime, nebent Taryba nuspręstų pratęsti šiai Narei nustatytą pritarimo terminą, kad ji galėtų užbaigti savo vidaus procedūras. Ši Narė nėra saistoma dalinio pakeitimo iki praneša apie savo pritarimą tam daliniam pakeitimui.

3. Priėmusi rekomendaciją dėl dalinio pakeitimo, Taryba iškart nusiunčia depozitarui dalinio pakeitimo teksto kopijas. Taryba suteikia depozitarui informaciją, būtiną siekiant nustatyti, ar gautų pranešimų apie pritarimą pakanka, kad dalinis pakeitimas įsigaliotų.

XVIII skyrius

Papildomos ir pereinamojo laikotarpio nuostatos

65 straipsnis

Specialusis rezervo fondas

1. Sudaromas specialusis rezervo fondas, skirtas tik galimoms Organizacijos panaikinimo išlaidoms padengti. Taryba sprendžia, kaip bus naudojamos šio fondo palūkanos.
2. Specialiojo rezervo fondo suma, Tarybos nustatyta pagal 1993 m. Tarptautinį kakavos susitarimą, pervedama naudoti šio Susitarimo reikmėms pagal 1 dalį.
3. Šalis, nebuvo 1993 m. ir 2001 m. tarptautinių kakavos susitarimų Nare, tačiau tampanti šio Susitarimo Nare, turi sumokėti įnašą į specialųjį rezervo fondą. Šios Narės įnašą nustato Taryba, atsižvelgdama į Narės turimų balsų skaičių.

66 straipsnis

Kitos papildomos ir pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Laikoma, kad šiuo Susitarimu pakeičiamas 2001 m. Tarptautinis kakavos susitarimas.
2. Visi pagal 2001 m. Tarptautinį kakavos susitarimą Organizacijos ar jos organų arba jų vardu priimti aktai, kurie galioja šio Susitarimo įsigaliojimo dieną ir kuriuose nenurodyta, kad jie nustoja galioti šią dieną, galioja toliau, nebent būtų pakeisti pagal šio Susitarimo nuostatas.
3. PRIIMTA 2010 m. birželio 25 d. Ženevoje. Šio Susitarimo tekstai anglų, arabų, ispanų, kinų, prancūzų ir rusų kalbomis yra autentiški.

Priedai

A priedas

Kakavos eksportas ^{a)}, apskaičiuojamas 58 straipsnio (Įsigaliojimas) tikslu

Šalis	b)				Vidutinis 3 metų laikotarpis 2005–2006 – 2007– 2008	
		2005– 2006	2006– 2007	2007– 2008	(dalis)	
Dramblio Kaulo Krantas	n	1 349 639	1 200 154	1 191 377	1 247 057	38,75 %
Gana	n	648 687	702 784	673 403	674 958	20,98 %
Indonezija		592 960	520 479	465 863	526 434	16,36 %
Nigerija	n	207 215	207 075	232 715	215 668	6,70 %
Kamerūnas	n	169 214	162 770	178 844	170 276	5,29 %
Ekvadoras	n	108 678	110 308	115 264	111 417	3,46 %
Togas	n	73 064	77 764	110 952	87 260	2,71 %
Papua Naujoji Gvinėja	n	50 840	47 285	51 588	49 904	1,55 %
Dominikos Respublika	n	31 629	42 999	34 106	36 245	1,13 %
Gvinėja		18 880	17 620	17 070	17 857	0,55 %
Peru		15 414	11 931	11 178	12 841	0,40 %
Brazilija	n	57 518	10 558	–32 512	11 855	0,37 %
Venesuelos Bolivarо Respublika	n	11 488	12 540	4 688	9 572	0,30 %
Siera Leonė		4 736	8 910	14 838	9 495	0,30 %
Uganda		8 270	8 880	8 450	8 533	0,27 %
Tanzanijos Jungtinė Respublika		6 930	4 370	3 210	4 837	0,15 %
Saliamono Salos		4 378	4 075	4 426	4 293	0,13 %
Haitis		3 460	3 900	4 660	4 007	0,12 %
Madagaskaras		2 960	3 593	3 609	3 387	0,11 %
San Tomė ir Prinsipė		2 250	2 650	1 500	2 133	0,07 %
Liberija		650	1 640	3 930	2 073	0,06 %
Pusiaujo Gvinėja		1 870	2 260	1 990	2 040	0,06 %
Vanuatu		1 790	1 450	1 260	1 500	0,05 %
Nikaragva		892	750	1 128	923	0,03 %
Kongo Demokratinė Respublika		900	870	930	900	0,03 %

Šalis	b)	2005–	2006–	2007–	Vidutinis	
		2006	2007	2008	3 metų laikotarpis 2005–2006 – 2007– 2008	
		(tonomis)			(dalis)	
Hondūras		1 230	806	–100	645	0,02 %
Kongas		90	300	1 400	597	0,02 %
Panama		391	280	193	288	0,01 %
Vietnamas		240	70	460	257	0,01 %
Grenada		80	218	343	214	0,01 %
Gabonas	n	160	99	160	140	-
Trinidadas ir Tobagas	n	193	195	–15	124	-
Belizas		60	30	20	37	-
Dominika		60	20	0	27	-
Fidžis		20	10	10	13	-
Iš viso	c)	3 376 836	3 169 643	3 106 938	3 217 806	100,00 %

Pastabos:

a) Trejų metų kakavos pupelių grynojo eksporto vidurkis (2005–2006 m. – 2007–2008 m.), pridėjus grynąją kakavos produktų eksportą, išreikštą kakavos pupelių ekvivalentu, taikant šiuos perskaičiavimo koeficientus: kakavos sviesto – 1,33; kakavos miltelių ir rupinių – 1,18; kakavos pastos, skysčio ir skaldytų kakavos pupelių gabalėlių – 1,25.

b) Į sąrašą įtrauktos tik šalys, kurios per trejų metų laikotarpį (2005–2006 m. – 2007–2008 m.) atskirai eksportavo kakavą, remiantis ICCO sekretoriato turima informacija.

c) Bendras kiekis dėl apvalinimo gali skirtis nuo sudedamųjų dalių sumos.

n 2001 m. Tarptautinio kakavos susitarimo narė 2009 m. lapkričio 9 d.

- skaičius nulinis, nereikšmingas arba mažesnis už naudojamą vienetą.

Šaltinis – Tarptautinė kakavos organizacija, *Ketvirtinis kakavos statistikos biuletenis*, XXXV tomas, Nr. 3, 2008–2009 kakavos metai.

B priedas

Kakavos importas ^{a)}, apskaičiuojamas 58 straipsnio (Įsigaliojimas)

tikslais

Šalis	b)	2005–	2006–	2007–	3 metų laikotarpio	
		2006	2007	2008	2005–2006 –	2007–2008
		(tonomis)			(dalis)	
Europos Sąjunga:	n	2 484 235	2 698 016	2 686 041	2 622 764	53,24 %
<i>Austrija</i>		20 119	26 576	24 609	23 768	0,48 %
<i>Belgija ir Liuksemburgas</i>		199 058	224 761	218 852	214 224	4,35 %
<i>Bulgarija</i>		12 770	14 968	12 474	13 404	0,27 %
<i>Kipras</i>		282	257	277	272	0,01 %
<i>Čekija</i>		12 762	14 880	16 907	14 850	0,30 %
<i>Danija</i>		15 232	15 493	17 033	15 919	0,32 %
<i>Estija</i>		37 141	14 986	–1 880	16 749	0,34 %
<i>Suomija</i>		10 954	10 609	11 311	10 958	0,22 %
<i>Prancūzija</i>		388 153	421 822	379 239	396 405	8,05 %
<i>Vokietija</i>		487 696	558 357	548 279	531 444	10,79 %
<i>Graikija</i>		16 451	17 012	17 014	16 826	0,34 %
<i>Vengrija</i>		10 564	10 814	10 496	10 625	0,22 %
<i>Airija</i>		22 172	19 383	17 218	19 591	0,40 %
<i>Italija</i>		126 949	142 128	156 277	141 785	2,88 %
<i>Latvija</i>		2 286	2 540	2 434	2 420	0,05 %
<i>Lietuva</i>		5 396	4 326	4 522	4 748	0,10 %
<i>Malta</i>		34	46	81	54	-
<i>Nyderlandai</i>		581 459	653 451	681 693	638 868	12,97 %
<i>Lenkija</i>		103 382	108 275	113 175	108 277	2,20 %
<i>Portugalija</i>		3 643	4 179	3 926	3 916	0,08 %
<i>Rumunija</i>		11 791	13 337	12 494	12 541	0,25 %
<i>Slovakija</i>		15 282	16 200	13 592	15 025	0,30 %
<i>Slovėnija</i>		1 802	2 353	2 185	2 113	0,04 %
<i>Ispanija</i>		150 239	153 367	172 619	158 742	3,22 %

Šalis	b)	2005–	2006–	2007–	3 metų laikotarpio	
		2006	2007	2008	vidurkis	
		(tonomis)			(dalis)	
Švedija		15 761	13 517	14 579	14 619	0,30 %
Jungtinė Karalystė		232 857	234 379	236 635	234 624	4,76 %
Jungtinės Valstijos		822 314	686 939	648 711	719 321	14,60 %
Malaizija	c) n	290 623	327 825	341 462	319 970	6,49 %
Rusijos Federacija	n	163 637	176 700	197 720	179 352	3,64 %
Kanada		159 783	135 164	136 967	143 971	2,92 %
Japonija		112 823	145 512	88 403	115 579	2,35 %
Singapūras		88 536	110 130	113 145	103 937	2,11 %
Kinija		77 942	72 532	101 671	84 048	1,71 %
Šveicarija	n	74 272	81 135	90 411	81 939	1,66 %
Turkija		73 112	84 262	87 921	81 765	1,66 %
Ukraina		63 408	74 344	86 741	74 831	1,52 %
Australija		52 950	55 133	52 202	53 428	1,08 %
Argentina		33 793	38 793	39 531	37 372	0,76 %
Tailandas		26 737	31 246	29 432	29 138	0,59 %
Filipinai		18 549	21 260	21 906	20 572	0,42 %
Meksika	c)	19 229	15 434	25 049	19 904	0,40 %
Korėjos Respublika		17 079	24 454	15 972	19 168	0,39 %
Pietų Afrika		15 056	17 605	16 651	16 437	0,33 %
Irano Islamo Respublika		10 666	14 920	22 056	15 881	0,32 %
Kolumbija	c)	16 828	19 306	9 806	15 313	0,31 %
Čilė		13 518	15 287	15 338	14 714	0,30 %
Indija		9 410	10 632	17 475	12 506	0,25 %
Izraelis		11 437	11 908	13 721	12 355	0,25 %
Naujoji Zelandija		11 372	12 388	11 821	11 860	0,24 %
Serbija		10 864	11 640	12 505	11 670	0,24 %
Norvegija		10 694	11 512	12 238	11 481	0,23 %
Egiptas		6 026	10 085	14 036	10 049	0,20 %
Alžyras		9 062	7 475	12 631	9 723	0,20 %

Šalis	b)	2005–	2006–	2007–	3 metų laikotarpio	
		2006	2007	2008	vidurkis	
		(tonomis)			(dalis)	
Kroatija		8 846	8 904	8 974	8 908	0,18 %
Sirijos Arabų Respublika		7 334	7 229	8 056	7 540	0,15 %
Tunisas		6 019	7 596	8 167	7 261	0,15 %
Kazachstanas		6 653	7 848	7 154	7 218	0,15 %
Saudo Arabija		6 680	6 259	6 772	6 570	0,13 %
Baltarusija		8 343	3 867	5 961	6 057	0,12 %
Marokas		4 407	4 699	5 071	4 726	0,10 %
Pakistanas		2 123	2 974	2 501	2 533	0,05 %
Kosta Rika		1 965	3 948	1 644	2 519	0,05 %
Urugvajus		2 367	2 206	2 737	2 437	0,05 %
Libanas		2 059	2 905	2 028	2 331	0,05 %
Gvatemala		1 251	2 207	1 995	1 818	0,04 %
Bolivijos Daugiatautė Valstybė	c)	1 282	1 624	1 927	1 611	0,03 %
Šri Lanka		1 472	1 648	1 706	1 609	0,03 %
Salvadoras		1 248	1 357	1 422	1 342	0,03 %
Azerbaidžanas		569	2 068	1 376	1 338	0,03 %
Jordanija		1 263	1 203	1 339	1 268	0,03 %
Kenija		1 073	1 254	1 385	1 237	0,03 %
Uzbekistanas		684	1 228	1 605	1 172	0,02 %
Honkongas, Kinija		2 018	870	613	1 167	0,02 %
Moldovos Respublika		700	1 043	1 298	1 014	0,02 %
Islandija		863	1 045	1 061	990	0,02 %
Šiaurės Makedonija		628	961	1 065	885	0,02 %
Bosnija ir Hercegovina		841	832	947	873	0,02 %
Kuba	c)	2 162	–170	107	700	0,01 %
Kuveitas		427	684	631	581	0,01 %
Senegalas		248	685	767	567	0,01 %
Libija		224	814	248	429	0,01 %
Paragvajus		128	214	248	197	-
Albanija		170	217	196	194	-

Šalis	b)	2005–	2006–	2007–	3 metų laikotarpio	
		2006	2007	2008	vidurkis	
		(tonomis)			(dalis)	
Jamaika	c)	479	–67	89	167	-
Omanas		176	118	118	137	-
Zambija		95	60	118	91	-
Zimbabvė		111	86	62	86	-
Sent Lusija	c)	26	20	25	24	-
Samoa		48	15	0	21	-
Sent Vinsentas ir Grenadinai		6	0	0	2	-
Iš viso	d)	4 778 943	5 000 088	5 000 976	4 926 669	100,00 %

Pastabos:

a) Trejų metų kakavos pupelių grynojo importo vidurkis, 2005–2006 – 2007–2008 m. pridėjus bendrąjį kakavos produktų importą, išreikštą kakavos pupelių ekvivalentu, taikant šiuos perskaičiavimo koeficientus: kakavos sviesto – 1,33; kakavos miltelių ir rupinių – 1,18; kakavos pastos, skysčio ir skaldytų kakavos pupelių gabalėlių – 1,25.

b) Į sąrašą įtrauktos tik šalys, kurios per trejų metų laikotarpį (2005–2006 m. – 2007–2008 m.) atskirai importavo kakavą, remiantis ICCO sekretoriato turima informacija.

c) Šalis taip pat gali būti laikoma eksportuojančiąja Šalimi.

d) Bendras kiekis dėl apvalinimo gali skirtis nuo sudedamųjų dalių sumos.

n 2001 m. Tarptautinio kakavos susitarimo narė 2009 m. lapkričio 9 d.

- skaičius nulinis, nereikšmingas arba mažesnis už naudojamą vienetą.

Šaltinis – Tarptautinė kakavos organizacija, *Ketvirtinis kakavos statistikos biuletėnis*, XXXV tomas, Nr. 3, 2008–2009 kakavos metai.

C priedas

Šalys gamintojos, kurių visą eksportą ar jo dalį sudaro išskirtinio skonio kakava

	<i>Tarybos sprendimas</i>
	<i>2020 m. gruodžio mėn.</i>
<i>Šalys</i>	<i>(viso kakavos pupelių eksporto %)</i>
Belizas	<i>a)</i>
Bolivijos Daugiatautė Valstybė	<i>a)</i>
Brazilija	100
Kolumbija	95
Kosta Rika	100
Dominika	100
Dominikos Respublika	60
Ekvadoras	75
Grenada	100
Gvatemala	75
Haitis	4
Hondūras	<i>a)</i>
Indonezija	10
Jamaika	100
Madagaskaras	100
Meksika	<i>a)</i>
Nikaragva	80
Panama	50
Papua Naujoji Gvinėja	70
Peru	75
Sent Lusija	100
San Tomė ir Prinsipė	<i>a)</i>
Trinidadas ir Tobagas	100
Venesuela (Venesuelos Bolivarų Respublika)	<i>a)</i>
Vietnamas	<i>a)</i>

a) Išskirtinio skonio kakavos pupelių eksportas egzistuoja, tačiau ekspertų grupė šiuo metu negali įvertinti ir nustatyti procentinės dalies.

D priedas**Narystė ir balsų pasiskirstymas nuo 2021 m. spalio 1 d. 64 straipsnio tikslu**

<i>Eksportuojančiosios Narės</i>	<i>Balsų paskirstymas pagal 10 straipsnio 1, 2 ir 5 dalis</i>	<i>Importuojančiosios Narės</i>	<i>Balsų paskirstymas pagal 10 straipsnio 1, 2 ir 5 dalis</i>
Brazilija	5	Europos Sąjunga	929
Kamerūnas	75	<i>Austrija</i>	10
Kongo Demokratinė Respublika	8	<i>Belgija</i>	86
Kosta Rika	5	<i>Bulgarija</i>	9
Dramblio Kaulo Krantas	400	<i>Kroatija</i>	5
Dominikos Respublika	22	<i>Kipras</i>	5
Ekvadoras	79	<i>Čekija</i>	5
Gabonas	5	<i>Danija</i>	5
Gana	202	<i>Estija</i>	20
Gvinėja	7	<i>Suomija</i>	5
Indonezija	37	<i>Prancūzija</i>	95
Liberija	7	<i>Vokietija</i>	189
Madagaskaras	8	<i>Graikija</i>	5
Malaizija	5	<i>Vengrija</i>	5
Nikaragva	6	<i>Airija</i>	5
Nigerija	68	<i>Italija</i>	51
Papua Naujoji Gvinėja	12	<i>Latvija</i>	5
Peru	23	<i>Lietuva</i>	5
Siera Leonė	8	<i>Liuksemburgas</i>	5
Togas	6	<i>Malta</i>	5
Trinidadas ir Tobagas	5	<i>Nyderlandai</i>	290
Venesuelos Bolivaro Respublika	7	<i>Lenkija</i>	39
		<i>Portugalija</i>	5
		<i>Rumunija</i>	5
		<i>Slovakija</i>	5
		<i>Slovėnija</i>	5
		<i>Ispanija</i>	55
		<i>Švedija</i>	5
		Rusijos Federacija	47
		Šveicarija	24
IŠ VISO	1 000	IŠ VISO	1 000

Deklaracijos

Susitariančiųjų Šalių deklaracija dėl 16 straipsnio

Vykdomasis direktorius turėtų būti renkamas visų pirma pagal nuopelnus. Jei kandidatų nuopelnai vienodi, į vykdomojo direktoriaus pareigas pakaitomis skiriamas eksportuojančiosios Narės kandidatas ir importuojančiosios Narės kandidatas, atsižvelgiant į lyčių lygybės principą.
